

Εθνικοί Συντονιστές για την Εκπαίδευση Ενηλίκων

2017-2019

Καλές πρακτικές σε Ευρωπαϊκό επίπεδο
Συστάσεις – προτάσεις σε Εθνικό επίπεδο

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
Υφιστάμενη Κατάσταση.....	3
Η Εκπαίδευση Ενηλίκων και ο Ρόλος της	3
Η Εκπαίδευση Ενηλίκων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.....	3
Οι Εθνικοί Συντονιστές για την εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Ατζέντας για την Εκπαίδευση Ενηλίκων	3
ΜΕΡΟΣ Α - ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	6
Αξιολόγηση δεξιοτήτων και επικύρωση μη τυπικής και άτυπης μάθησης.....	6
1. Τσεχία.....	6
2. Βέλγιο.....	6
3. Γερμανία	7
4. Ιταλία.....	8
Συντονισμός και συνεργασία γύρω από τις βασικές δεξιότητες	8
1.1 Διεθνές / Ευρωπαϊκό επίπεδο	8
1.2 Εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο	9
Βέλγιο (Γαλλόφωνο)	9
Γερμανία	9
Εσθονία.....	9
Φινλανδία	9
Μεγάλη Βρετανία	10
Ιρλανδία	10
ΑΟΝΤΑΣ:.....	10
Λουξεμβούργο	10
Ολλανδία.....	10
Ευαισθητοποίηση, πληροφόρηση και καθοδήγηση	11
1. Φορείς πληροφόρησης και καθοδήγησης.....	11
2. Εκπαιδευτικά φεστιβάλ (Adult Learning Events).....	12
Ευέλικτες μορφές μάθησης.....	13
Φινλανδία	13
Νορβηγία	15
Ευέλικτες μορφές μάθησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο	15

Η μελέτη περίπτωσης για την Ελλάδα:	16
Λουξεμβούργο	16
Ισλανδία	17
Ιταλία	18
Κύπρος	18
Βέλγιο (Γαλλόφωνο)	19
Εφαρμογή της Σύστασης για τις Διαδρομές Αναβάθμισης Βασικών Δεξιοτήτων των Ενηλίκων (Upskilling Pathways)	20
1. Παρουσίαση καλών πρακτικών αναβάθμισης προσόντων σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο	20
2. Καλές πρακτικές αναφορικά με τα 3 στάδια της σύστασης αναβαθμισμένων διαδρομών μάθησης	22
2.2 Αναβάθμιση και επανεκπαίδευση των ενηλίκων - Εξισορρόπηση της αγοράς εργασίας	23
ΜΕΡΟΣ Β - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ – ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	24
Αξιολόγηση δεξιοτήτων και πιστοποίηση μη τυπικής και άτυπης μάθησης	24
Συντονισμός και συνεργασία γύρω από τις βασικές δεξιότητες	24
Ευαισθητοποίηση, πληροφόρηση και καθοδήγηση	25
Ευέλικτες μορφές μάθησης	26
Εφαρμογή της Σύστασης για τις Διαδρομές Αναβάθμισης Βασικών Δεξιοτήτων των Ενηλίκων (Upskilling Pathways)	26
ΕΠΙΛΟΓΟΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	27
ΠΗΓΕΣ	28
ΣΧΕΤΙΚΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ	28
1. Αξιολόγηση δεξιοτήτων και επικύρωση μη τυπικής και άτυπης μάθησης	28
2. Συντονισμός και συνεργασία γύρω από τις βασικές δεξιότητες	28
3. Ευαισθητοποίηση, πληροφόρηση και καθοδήγηση	29
4. Ευέλικτες μορφές μάθησης	29
5. Εφαρμογή της Σύστασης για τις Διαδρομές Αναβάθμισης Βασικών Δεξιοτήτων των Ενηλίκων (Upskilling Pathways)	29

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Υφιστάμενη Κατάσταση

Σήμερα, η Ευρώπη αντιμετωπίζει μείζονες προκλήσεις. Η υπάρχουσα δύσκολη οικονομική συγκυρία αναδεικνύει τη σημασία της εκπαίδευσης ως καταλύτη για την οικονομική μεγέθυνση. Χρειάζεται, επίσης, να αντιμετωπισθούν οι συνέπειες της γήρανσης του πληθυσμού, ενώ ο κοινωνικός αποκλεισμός εξακολουθεί να αποτελεί σοβαρή πρόκληση για όλες τις χώρες της Ευρώπης. Ένα επιπλέον σημαντικό πρόβλημα που πρέπει να αντιμετωπισθεί είναι τα 80 εκατομμύρια ενηλίκων με χαμηλή ειδίκευση, των οποίων το μέλλον φαίνεται ολοένα και πιο ζοφερό σε μια Ευρώπη που θα επικεντρώνεται σε θέσεις εργασίας με ένταση γνώσης.

Τα συσσωρευμένα προβλήματα που αντιμετωπίζει η χώρα μας, προβλήματα ανεργίας, μαζικής μετανάστευσης από τρίτες χώρες, αύξησης του ρατσισμού και της εγκληματικότητας, απειλούν σε μεγάλο βαθμό την κοινωνική συνοχή. Η εκπαίδευση και η κατάρτιση σ' αυτή τη χρονική συγκυρία μπορούν να συμβάλουν καθοριστικά στην προσέγγιση των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, στην αμοιβαία κατανόηση και, τελικά, στην άμβλυση των κοινωνικών αντιθέσεων.

Η Εκπαίδευση Ενηλίκων και ο Ρόλος της

Η πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας εκπαίδευση ενηλίκων διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη καλύτερων δεξιοτήτων και ικανοτήτων, οι οποίες συμβάλλουν στην απασχολησιμότητα και στη συνολική ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης και των κρατών-μελών της. Είναι γνωστό, επίσης, ότι η μάθηση συμβάλλει σημαντικά και αποφασιστικά στην κοινωνική ένταξη των ενηλίκων και στην προσωπική ολοκλήρωσή τους. Η συμμετοχή στη μάθηση βοηθά τους ανθρώπους να εξασφαλίσουν έναν εποικοδομητικό και ενεργό ρόλο τόσο στις τοπικές κοινωνίες τους όσο και στην ευρύτερη κοινωνία. Μπορεί να βοηθήσει, για παράδειγμα, στη μείωση του κόστους για την υγεία και στη μείωση της εγκληματικότητας, συμβάλλοντας παράλληλα και στη μείωση της φτώχειας. Επιπλέον, κανείς δεν μπορεί να υποτιμήσει τη σημασία της μάθησης για την προσωπική ανάπτυξη και την ευημερία.

Η Εκπαίδευση Ενηλίκων στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Ωστόσο, οι στατιστικές δείχνουν ότι μόνο ένα μικρό ποσοστό των ενηλίκων συμμετέχει στη μάθηση, με μεγάλες διακυμάνσεις μεταξύ των χωρών. Ακόμη πιο ανησυχητικό είναι το γεγονός ότι το μέσο ποσοστό συμμετοχής στην εκπαίδευση ενηλίκων έχει αρχίσει να μειώνεται από το 2005 στην ΕΕ. Η χώρα μας κατέχει μία από τις τελευταίες θέσεις ως προς τη συμμετοχή των ενηλίκων σε εκπαιδευτικές διαδικασίες.

Είναι προφανές ότι απαιτούνται αποφασιστικές και συντονισμένες δράσεις για να αντιστραφεί αυτή η τάση, αλλά και για να επιτευχθεί ο συμπεφωνημένος στόχος της συμμετοχής των ενηλίκων στη μάθηση σε ποσοστό τουλάχιστον 15% μέχρι το 2020.

Οι Εθνικοί Συντονιστές για την εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Ατζέντας για την Εκπαίδευση Ενηλίκων

Η Ευρωπαϊκή Ατζέντα για την Εκπαίδευση Ενηλίκων, που υιοθετήθηκε τον Νοέμβριο του 2011, αποσκοπεί να επιδράσει ουσιαστικά στην υφιστάμενη κατάσταση στον τομέα της κατάρτισης και εκπαίδευσης ενηλίκων στην Ευρώπη και να προωθήσει ένα συγκεκριμένο κοινό πρόγραμμα, το

οποίο θα καταστήσει την εκπαίδευση ενηλίκων έναν πιο ισχυρό κρίκο στην αλυσίδα της Διά Βίου Μάθησης.

Η Ευρωπαϊκή Ατζέντα είναι πρόγραμμα ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης όλων των εμπλεκομένων στο κοινωνικό και εκπαιδευτικό «γίνεσθαι» σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Η ενεργοποίηση και η συνεργασία δίνουν τη δυνατότητα σε ομάδες πληθυσμού με χαμηλά προσόντα για «ένα βήμα προς τα εμπρός», μέσα από εκπαιδευτικά προγράμματα.

Οι Εθνικοί Συντονιστές για την εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Ατζέντας για την Εκπαίδευση Ενηλίκων ορίστηκαν σύμφωνα με το Ψήφισμα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2011/C372/01 και δράσεις τους χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα ERASMUS+.

Εκπαίδευση Ενηλίκων: Ευρωπαϊκό Πλαίσιο προτεραιοτήτων για την περίοδο 2017 – 2019:

Η συγκεκριμένη χρονική περίοδος αποτελεί κρίσιμο σημείο για την ΕΕ. Η πρόταση για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο εκπονήθηκε το πρώτο τρίμηνο του 2018 και οριστικοποιήθηκε τον Μάιο του 2018. Έπρεπε να εξετασθούν οι προηγούμενες πρακτικές και να ληφθούν υπόψη οι περιορισμοί του προϋπολογισμού που απορρέουν από το Brexit. Ως εκ τούτου, επανεξετάστηκε η προστιθέμενη αξία των υφιστάμενων προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Ατζέντας για την Εκπαίδευση Ενηλίκων. Συνεπώς, ήταν πολύ σημαντικό για τους Εθνικούς Συντονιστές να κινητοποιήσουν τους ενδιαφερόμενους φορείς, υπογραμμίζοντας τη σημασία της εκπαίδευσης ενηλίκων και του ρόλου των εθνικών επιτροπών.

Το πλαίσιο πολιτικής μετά το 2020 διαμορφώθηκε, επίσης, σε αυτή την περίοδο και συζητήθηκε ένας οδικός χάρτης με τα κράτη μέλη και τη συντονιστική επιτροπή για την Ευρώπη 2020. Η σημασία της ΕΕΚ έχει ήδη αναγνωριστεί από την ΕΕ και τις προεδρίες της ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνεργάζεται με την DGVT (Directors General for VET) και την ACVT (Advisory Committee on Vocational Training) για την ανάπτυξη προτεραιοτήτων σχετικά με το μέλλον της ΕΕΚ, η οποία θα περιλαμβάνει ένα πολύ ισχυρότερο και πιο περίπλοκο τμήμα σχετικά με τη συνεχιζόμενη ΕΕΚ για τον ενεργό πληθυσμό. Η κατάσταση είναι εν μέρει αβέβαιη για την εκπαίδευση ενηλίκων, επειδή δεν υπάρχει καμία επίσημη ομάδα που να παρέχει τον απαραίτητο στρατηγικό προσανατολισμό. Η ACVT είναι πρόθυμη να εξετάσει το σχέδιο εκπαίδευσης ενηλίκων.

Οι συζητήσεις για την εκπαίδευση ενηλίκων ήδη αντανακλούν τις εθνικές προκλήσεις, τις ανησυχίες και το όραμά τους για την Ατζέντα μετά το 2020. Η μη επαγγελματική εκπαίδευση ενηλίκων δεν έχει ακόμη εξεταστεί εκτενώς, πεδίο που η Επιτροπή πιστεύει ότι ενδιαφέρει τους Εθνικούς Συντονιστές. Τέλος, εξετάστηκε η συνέχιση του ισχυρού ρόλου των εθνικών επιτροπών, γεγονός που επέβαλε στους εθνικούς φορείς να αποδείξουν ότι ο ρόλος τους είναι σημαντικός και ότι έχουν προωθήσει την Ευρωπαϊκή Ατζέντα.

Η υλοποίηση της πρωτοβουλίας για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων (Σύσταση του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου 2016, όσον αφορά τις Διαδρομές Αναβάθμισης των Δεξιοτήτων: Νέες Ευκαιρίες για Ενηλίκους Σύσταση για τις αναβαθμισμένες διαδρομές) των ενηλίκων αποτέλεσε προτεραιότητα για τη Σύνοδο Κορυφής των αρχηγών κυβερνήσεων της ΕΕ.

Το ζήτημα της υποστήριξης των ενηλίκων με χαμηλά προσόντα και της προώθησης της αναβάθμισης προσόντων (Upskilling Pathways/UP) επισημάνθηκε, επίσης, στις εκθέσεις των χωρών του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Η Επιτροπή έχει προβεί σε καταγραφές της εφαρμογής του UP μέχρι τα τέλη του 2018 σύμφωνα με όσα ορίζει η ίδια η Σύσταση. Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατέστησε προτεραιότητα την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα των κοινωνικών δικαιωμάτων. Οι συζητήσεις σχετικά με το μέλλον της εργασίας και τη συνάφειά της με τη διά βίου μάθηση και

την απόκτηση δεξιοτήτων διεξάγονται σε διάφορα επίπεδα, ακόμη και σε παγκόσμια κλίμακα, γεγονός που επιφορτίζει την Επιτροπή και τις Εθνικές Επιτροπές με την υποχρέωση να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους για την προώθηση αυτού του συγκεκριμένου τομέα, ο οποίος αφορά την πλειοψηφία των ευρωπαίων πολιτών.

Πιο συγκεκριμένα οι προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ατζέντας για την εκπαίδευση ενηλίκων για την περίοδο 2017-2019 ήταν:

- Αύξηση της παροχής εκπαίδευσης ενηλίκων σε βασικές δεξιότητες για μια συγκεκριμένη υποομάδα πληθυσμού
- Βελτίωση των βασικών δεξιοτήτων των ενηλίκων σύμφωνα με τη σύσταση "Αναβάθμιση των Διαδρομών Μάθησης" (Recommendation "Upskilling Pathways")
- Ενεργοποίηση των εργοδοτών
- Πιστοποίηση δεξιοτήτων
- Μέθοδοι προσέγγισης, καθοδήγησης και υποστήριξης των ομάδων-στόχου
- Διασφάλιση της ποιότητας στον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων – αξιολόγηση και αύξηση των ικανοτήτων του προσωπικού εκπαίδευσης ενηλίκων – αποτελεσματική χρήση των ΤΠΕ σε ενήλικες
- Τακτικές συνεδριάσεις των ενδιαφερομένων μερών, συνέδρια ή σεμινάρια – εφαρμογή ευρωπαϊκών εργαλείων ποιότητας και διαφάνειας στην εκπαίδευση ενηλίκων – διακρατική συνεργασία με σκοπό την ανταλλαγή καλών πρακτικών – δραστηριότητες ευαισθητοποίησης

Οι παραπάνω προτεραιότητες προκύπτουν από ένα ευρύτερο πλαίσιο που ορίστηκε κατά τα έτη 2015-2020 και περιλαμβάνει:

- Ενίσχυση του συντονισμού, της αποτελεσματικότητας και της συνοχής με άλλα συναφή πεδία πολιτικής, καθώς και συσχέτιση της εκπαίδευσης με τις ανάγκες της κοινωνίας και της αγοράς εργασίας
- Αύξηση των επενδύσεων που αφορούν την εκπαίδευση ενηλίκων και τη Διά Βίου Μάθηση
- Σημαντική αύξηση της παροχής προγραμμάτων κυρίως γραμματισμού, αριθμητισμού και ψηφιακών δεξιοτήτων
- Αύξηση της προσβασιμότητας σε προγράμματα εκπαίδευσης στον χώρο εργασίας και επαρκής χρήση ΤΠΕ
- Ανάπτυξη συστημάτων πιστοποίησης και επαρκής παροχή προγραμμάτων δεύτερης ευκαιρίας
- Ποιότητα, παρακολούθηση και καταγραφή των αποτελεσμάτων των παρεχόμενων προγραμμάτων
- Ποιότητα της αρχικής και συνεχιζόμενης εκπαίδευσης των εκπαιδευτών ενηλίκων και καταγραφή των αναγκών

Το 2012 η πρώην Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης είχε οριστεί οριστεί ως Εθνική Μονάδα Συντονισμού για την υλοποίηση της Ευρωπαϊκής Ατζέντας για την Εκπαίδευση Ενηλίκων στην Ελλάδα. Οι δράσεις που υλοποιήθηκαν στα έτη 2017 - 2019 συνετέλεσαν στη βελτίωση των

βασικών ικανοτήτων των πολιτών, όπως έχει οριστεί από την οδηγία για την «Αναβάθμιση των Διαδρομών Μάθησης» (βλ. παραπάνω), στην αύξηση των ικανοτήτων του προσωπικού της εκπαίδευσης ενηλίκων, στη διατήρηση των περιφερειακών δικτύων που δημιουργήθηκαν κατά την προηγούμενη περίοδο (2015- 2017) και στην ανταλλαγή καλών πρακτικών σε όλο το φάσμα της εκπαίδευσης ενηλίκων.

Σε αυτή την έκθεση θα παρουσιαστούν οι καλές πρακτικές που σχετίζονται με τις παραπάνω προτεραιότητες και οι οποίες συλλέχθηκαν κατά τη διάρκεια σχετικών εκδηλώσεων και εργαστηρίων μάθησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο (Peer Learning Activities) που διοργανώθηκαν κατά την περίοδο 2017-2019 σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

ΜΕΡΟΣ Α - ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Αξιολόγηση δεξιοτήτων και επικύρωση μη τυπικής και άτυπης μάθησης

Η συζήτηση σχετικά με το θέμα της αξιολόγησης των δεξιοτήτων καθώς και η πιστοποίηση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης διεξήχθη στις 4-5 Δεκεμβρίου 2018 στη Βόννη στο πλαίσιο του PLA που διοργάνωσαν οι Εθνικοί Συντονιστές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων.

1. Τσεχία

Εθνικό Ίδρυμα για την Εκπαίδευση/Δημοκρατία της Τσεχίας

Τα πρότυπα πιστοποίησης και αξιολόγησης αναπτύσσονται από τομεακά συμβούλια, στα οποία συμμετέχουν εργοδότες και εκπρόσωποι των εργαζομένων, καθώς και από το Εθνικό Ινστιτούτο για την Εκπαίδευση, το Εθνικό Συμβούλιο Προσόντων και τα αρμόδια υπουργεία.

2. Βέλγιο

Επικύρωση δεξιοτήτων στη γαλλόφωνη κοινότητα του Βελγίου

- Δημιουργία μεθοδολογίας αξιολόγησης και προώθησης της αναγνώρισης του πιστοποιητικού δεξιοτήτων.
- Τα πιστοποιητικά δεξιοτήτων χορηγούνται έπειτα από επιτυχή εξέταση και διαπίστωση των δεξιοτήτων σε ένα πιστοποιημένο κέντρο επαλήθευσης ικανοτήτων.
- Οι εξετάσεις είναι δωρεάν, ατομικές και εμπιστευτικές, και οι ενδιαφερόμενοι **μπορούν να έχουν καθοδήγηση πριν και μετά την εξέταση** στα κέντρα αξιολόγησης ικανοτήτων.
- Ομαδική προσέγγιση στις εξετάσεις, που σημαίνει ότι οι ενδιαφερόμενες εταιρείες μπορούν να οργανώσουν εξετάσεις για τους υπαλλήλους τους στην ίδια την εταιρεία ή σε κάποιο κέντρο επικύρωσης.
- Τα πιστοποιητικά εξασφαλίζουν στους κατόχους τους πολλά πλεονεκτήματα, καθώς **αυτοί** έχουν επίσημη απόδειξη των δεξιοτήτων τους για έναν εργοδότη και πρόσβαση στην αναγνώριση σε ένα επάγγελμα.
- Τα πιστοποιητικά παρέχουν, επίσης, πρόσβαση σε επιδόματα κοινωνικής μέριμνας.

3. Γερμανία

3.1 Δυτικογερμανικό Εμπορικό Επιμελητήριο -Valikom Project

Η διαδικασία επικύρωσης εκτελείται σε τέσσερα διαφορετικά βήματα:

- Πρώτον, τα ενδιαφερόμενα μέρη λαμβάνουν πληροφορίες κατά τη διάρκεια συνέντευξης σχετικά με τη διαδικασία και έχουν τη δυνατότητα υποστήριξης κατά την επιλογή του σχετικού επαγγέλματος αναφοράς.
- Το δεύτερο βήμα αποσκοπεί στην παροχή μιας πρώτης επισκόπησης των υφιστάμενων δεξιοτήτων. Σε αυτό το στάδιο, ο ενδιαφερόμενος συμπληρώνει ένα συνοπτικό δελτίο, που είναι ένα είδος βιογραφικού σημειώματος, και ένα φύλλο αυτοαξιολόγησης. Το φύλλο αυτοαξιολόγησης αντανακλά τις δεξιότητες που έχει αποκτήσει ο υποψήφιος σχετικά με την επιλεγείσα περιοχή αναφοράς. Όταν έχουν ολοκληρωθεί τα έγγραφα αυτά, ο υποψήφιος υποβάλλει αίτηση συμμετοχής στη διαδικασία επικύρωσης.
- Το τρίτο βήμα είναι η αξιολόγηση, που πραγματοποιείται από εμπειρογνώμονες. Μπορούν να αξιοποιηθούν διαφορετικά πρακτικά μέσα, όπως δείγματα εργασίας, ειδικές συνεντεύξεις ή δοκιμαστικές περιόδους σε μια επιχείρηση.
- Το τελευταίο βήμα είναι η πιστοποίηση. Ανάλογα με το αποτέλεσμα της διαδικασίας, εκδίδεται πιστοποιητικό επικύρωσης που πιστοποιεί πλήρη ή μερική ισοδυναμία με το επάγγελμα αναφοράς.e

3.2 Γερμανικό Ινστιτούτο Εκπαίδευσης Ενηλίκων (DIE) – ProfilePASS

Το ProfilePASS είναι ένα εργαλείο για την αξιολόγηση και τεκμηρίωση των ατομικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων. Υπάρχουν διάφορες εκδόσεις του ProfilePASS που εστιάζουν στους νέους ή στα άτομα με περιορισμένες γλωσσικές δεξιότητες. Το ProfilePASS επικεντρώνεται σε ικανότητες που αποκτήθηκαν από δραστηριότητες και εμπειρίες. Οι κύριες ερωτήσεις αναφέρονται σε όσα έκανε ο χρήστης στη ζωή του και στο τι έχει μάθει από αυτές τις δραστηριότητες. Παρέχεται πρόσθετη συμβουλευτική από συμβούλους που έχουν εκπαιδευτεί για να συνεργαστούν με το ProfilePASS.

Το ProfilePASS επικεντρώνεται σε αυτό που μπορούν να κάνουν οι άνθρωποι και όχι σε ό,τι δεν μπορούν να κάνουν. Η ομάδα-στόχος του είναι άτομα που αναζητούν εργασία, μαθητές, ασκούμενοι, σπουδαστές, μετανάστες, καθώς και εργοδότες.

3.3 Αξιολόγηση δεξιοτήτων και επικύρωση κατά το έτος 2030 στη Γερμανία

Τα άτομα θα πρέπει να βοηθούνται ώστε οι ικανότητες και οι δεξιότητές τους να επικυρώνονται στους χώρους εργασίας τους. Αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε εξετάσεις ή σε μαθήματα που οδηγούν σε πιστοποίηση η οποία σχετίζεται με τα σχετικά πρότυπα του επίσημου συστήματος. Στη Γερμανία χρησιμοποιούνται μέθοδοι βασισμένες σε δραστηριότητες και μέθοδοι που βασίζονται σε δοκιμές ώστε οι υποψήφιοι να επιδείξουν τις δεξιότητες και τις ικανότητές τους. Επίσης, χρησιμοποιούνται βιογραφικές μέθοδοι και αυτοαξιολόγηση που επιτρέπουν την περιγραφή και την τεκμηρίωση των ικανοτήτων.

Οι διαδικασίες πιστοποίησης μπορούν να χωριστούν σε τρεις διαφορετικούς τύπους:

- Ο πρώτος τύπος είναι η τυπική εκπαίδευση, που στοχεύει σε πιστοποιητικά με επίσημα πιστοποιημένα προσόντα. Οι μέθοδοι επικύρωσης βασίζονται κυρίως σε πρότυπα που καθορίζονται από τα επίσημα ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- Ο δεύτερος τύπος είναι ο αυτόνομος τύπος στον τομέα της μη τυπικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, που αποσκοπεί στην παροχή πιστοποιητικών τα οποία δεν έχουν ισοτιμία με αυτά της τυπικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Η διαδικασία επικύρωσης εδώ βασίζεται, κυρίως, σε εξετάσεις.
- Ο τρίτος τύπος είναι ο υποστηρικτικός τύπος στον τομέα της άτυπης μάθησης, που αποσκοπεί στον εντοπισμό, την τεκμηρίωση και την επικύρωση της άτυπης μάθησης.
- Ο ρόλος της καθοδήγησης είναι πολύ σημαντικός.

4. Ιταλία

ANPAL - PIAAC online πειραματισμού

Το πρόγραμμα της ANPAL με την PIAAC On-line είναι ένα σύστημα «ιχνηλάτησης» στην Ιταλία, για τον εντοπισμό και την κάλυψη των κενών στις δεξιότητες (soft basic skills). Πρόκειται για εργαλείο αξιολόγησης που αποσκοπεί στην παροχή αποτελεσμάτων σε επιμέρους τομείς οι οποίοι συνδέονται με τον ΟΟΣΑ. Αποτελεί έρευνα για τις δεξιότητες των ενηλίκων (PIAAC), η οποία μετρά τον αλφαριθμητισμό, τον αριθμητισμό και την ικανότητα επίλυσης προβλημάτων σε τεχνολογικά περιβάλλοντα. Η δοκιμασία είναι διαθέσιμη σε διάφορες γλώσσες και μπορεί να πραγματοποιηθεί σε άτομα όλων των ηλικιών. Εφαρμόζεται από οργανισμούς που παρέχουν εκπαίδευση ενηλίκων, από εκπαιδευτικά ιδρύματα, από ερευνητές, από δημόσιους οργανισμούς ή δημόσιες και ιδιωτικές εταιρείες. Το προφίλ PES περιέχει ένα βιογραφικό με ατομικά χαρακτηριστικά, ποσοτικό και ποιοτικό προφίλ με βάση μια συνέντευξη για επαγγελματικές και εργασιακές εμπειρίες.

Υπάρχουν δύο διαφορετικά ερωτηματολόγια: Ένα που περιλαμβάνει ερωτήσεις σχετικές με την ικανοποίηση του χρήστη από το PIAAC On-line, και ένα που περιλαμβάνει ερωτήσεις για τους υποψήφιους σχετικές με τη χρησιμότητα και την ευχρηστία του. Είναι εύκολο στη χρήση και μπορεί να είναι χρήσιμο για την αξιολόγηση του γραμματισμού του χρήστη, την αριθμητική ικανότητα, τις δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων και τα ενδιαφέροντα σταδιοδρομίας.

Συντονισμός και συνεργασία γύρω από τις βασικές δεξιότητες

Η συζήτηση σχετικά με το θέμα του συντονισμού και τη συνεργασία των φορέων για την παροχή βασικών δεξιοτήτων σε άτομα με χαμηλά προσόντα διεξήχθη στις 25-26 Φεβρουαρίου 2019 στη Χάγη στο πλαίσιο του PLA που διοργάνωσαν οι Εθνικοί Συντονιστές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων.

1.1 Διεθνές / Ευρωπαϊκό επίπεδο

Σε Διεθνές και Ευρωπαϊκό επίπεδο υπάρχουν διάφορα συντονιστικά όργανα και δίκτυα που δρουν στον χώρο της Εκπαίδευσης Ενηλίκων:

- Οι Εθνικοί Συντονιστές για την Εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Ατζέντας για την Εκπαίδευση ενηλίκων.
- Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Βασικών Δεξιοτήτων, EBSN: μια μη κερδοσκοπική ένωση που συγκεντρώνει τους υπευθύνους για τη χάραξη πολιτικής και τους φορείς παροχής πολιτικής που ασχολούνται με την κατάρτιση βασικών δεξιοτήτων για τους ενήλικες.

- Η Ευρωπαϊκή Ένωση για την Εκπαίδευση των Ενηλίκων (ΕΑΕΑ): μια ευρωπαϊκή ΜΚΟ που αποσκοπεί στη σύνδεση και εκπροσώπηση ευρωπαϊκών οργανώσεων που εμπλέκονται άμεσα στην εκπαίδευση ενηλίκων.
- Το Erasmus+: το πρόγραμμα της ΕΕ για τη στήριξη της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της νεολαίας και του αθλητισμού στην Ευρώπη. Το πρόγραμμα ενθαρρύνει τη διακρατική δικτύωση μέσω της μαθησιακής κινητικότητας των ατόμων (ΚΑ1), τη συνεργασία για την καινοτομία και τον εντοπισμό των βέλτιστων πρακτικών (ΚΑ2) και τη στήριξη της μεταρρύθμισης των πολιτικών (ΚΑ3).
- EPALÉ: μια ανοιχτή κοινότητα των επαγγελματιών της εκπαίδευσης ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένων των εκπαιδευτών ενηλίκων και των εκπαιδευτικών, του προσωπικού καθοδήγησης και υποστήριξης, των ερευνητών και των ακαδημαϊκών, και των πολιτικών.
- Γνωστά πρότυπα για την προώθηση και επέκταση ενός δικτύου (π.χ. Princess Laurentien της Ολλανδίας).

1.2 Εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο

Βέλγιο (Γαλλόφωνο)

Literacy Steering Committee:

Πρόκειται για συντονιστική Επιτροπή αναφορικά με τον γραμματισμό, επιτροπή αποτελούμενη από διάφορους παράγοντες, όπως ο Οργανισμός Ανάγνωσης και Γραφής της Βαλονίας, και ερευνητικά ιδρύματα, με σκοπό την παροχή συμβουλών σχετικά με τις πολιτικές για τον γραμματισμό.

Γερμανία

Alpha-Siegel:

Το Alpha-Siegel απονέμεται σε ιδρύματα που εξασφαλίζουν καλή πρόσβαση ή / και υποστήριξη σε άτομα με χαμηλά προσόντα.

The National Decade for Literacy and Basic Education in Germany (2016–2026) Η Εθνική Δεκαετία για τον Γραμματισμό και τη βασική εκπαίδευση στη Γερμανία (2016-2026) αποτελεί μια πρωτοβουλία πολλών φορέων που στοχεύει στη μεταφορά, εδραίωση και αξιοποίηση των επιτευγμάτων στο πεδίο του γραμματισμού και της βασικής εκπαίδευσης, στην ενδυνάμωση δικτύων και συνεργασιών και στην ανάπτυξη νέων πρωτοβουλιών. Το γραφείο συντονισμού που δημιουργήθηκε από το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Παιδείας και Έρευνας έχει αναλάβει να εξασφαλίζει και να συντονίζει τη συνεργασία και την προσέγγιση μεταξύ της ομοσπονδιακής κυβέρνησης, των ομόσπονδων κρατών και των άλλων εταίρων.

Εσθονία

Association of Estonian Adult Educators Andras (ANDRAS):

Η Ένωση Εσθονών Εκπαιδευτών Ενηλίκων Andras (ANDRAS) είναι επιστημονική ένωση στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι διαφορετικών φορέων εκπαίδευσης ενηλίκων στην Εσθονία.

Φινλανδία

Young Adults' Skills Programme:

Στο πλαίσιο του Προγράμματος Δεξιοτήτων Νέων Ενηλίκων προσφέρεται στους νέους ενήλικες η δυνατότητα να αποκτήσουν επαγγελματική ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, περαιτέρω ή

εξειδικευμένη επαγγελματική κατάρτιση, ή να λάβουν πιστωτικές μονάδες για τμήματα αυτών. Το πρόγραμμα υλοποιείται από δεκάδες ιδρύματα.

Μεγάλη Βρετανία

Project on local English for Speakers of Other Languages (ESOL) networks and partnerships:

Πρόκειται για ένα πρόγραμμα για τα δίκτυα και τις συνεργασίες που σχετίζονται με την τοπική Αγγλική Γλώσσα και απευθύνεται στους ομιλητές άλλων γλωσσών (ESOL). Είναι ένα πρόγραμμα του Ινστιτούτου Μάθησης και Εργασίας που διερευνά και αναπτύσσει τρόπους με τους οποίους ο φορέας συντονισμού του ESOL σε τοπικό επίπεδο μπορεί να υποστηρίξει την αποτελεσματική παροχή μιας σειράς προγραμμάτων Αγγλικής Γλώσσας και να βοηθήσει στην άρση των φραγμών στην εκμάθηση γλωσσών.

Ιρλανδία

AONTAS:

Ο AONTAS είναι ένας οργανισμός που υποστηρίζει και δραστηριοποιείται στον τομέα της παροχής ποιοτικών υπηρεσιών σε ενήλικες εκπαιδευόμενους, προωθεί την αξία και τα οφέλη της εκπαίδευσης ενηλίκων και αναπτύσσει ικανότητες οργάνωσης. Η συμμετοχή είναι ανοιχτή σε όλες τις οργανώσεις, τις ομάδες και τα άτομα που ενδιαφέρονται για την προώθηση ή την προαγωγή της εκπαίδευσης ενηλίκων.

Λουξεμβούργο

Ronnen Dësch : Πρόκειται για πρωτοβουλία που αποσκοπεί στη συνεργασία και τον συντονισμό εταιρών που αναλαμβάνουν ποικίλες δράσεις για τους πρόσφυγες.

Ολλανδία

Το Count on Skills programme_ αποτελεί ένα κοινό, εθνικό πρόγραμμα βασικών δεξιοτήτων τεσσάρων υπουργείων (Εκπαίδευσης, Πολιτισμού και Επιστήμης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Απασχόλησης, Υγείας, Πρόνοιας και Αθλητισμού και Εσωτερικών Σχέσεων και Σχέσεων Βασιλείου). Τον Μάρτιο του 2019, η ολλανδική κυβέρνηση έστειλε επιστολή στο Κοινοβούλιο σχετικά με το νέο πρόγραμμα παρακολούθησης βασικών δεξιοτήτων (2020-2024).

Η αγγλική έκδοση της επιστολής μπορεί να βρεθεί στον παρακάτω σύνδεσμο: <https://ec.europa.eu/epale/en/content/letter-parliament-about-low-literacy-approach-2020-2024>

Το παράδειγμα της Ολλανδίας στο πλαίσιο της παροχής βασικών δεξιοτήτων σε ενήλικες περιλαμβάνει:

- Υπογραφή συμφωνιών με τους εμπλεκόμενους φορείς σε τοπικό επίπεδο με σκοπό την παροχή προγραμμάτων γραμματισμού (Foundation of Reading and Writing).
- Προγράμματα γλώσσας, ανάπτυξης δεξιοτήτων και δωρεάν μαθήματα ολλανδικών για ξένους και άτομα χαμηλών προσόντων (αναλφάβητους) που παρέχει το πανεπιστήμιο.
- Μαθήματα για ανάπτυξη δεξιοτήτων, μαθήματα ολλανδικών σε διάφορες ομάδες και φροντίδα για παιδιά (900 εθελοντές για διδασκαλία), που παρέχονται από τους λεγόμενους Φορείς Γραμματισμού (House of Literacy) και χρηματοδοτούνται από τις Δημοτικές Βιβλιοθήκες. Ο κάθε Δήμος, σύμφωνα με τις ανάγκες του, καθορίζει τα μαθήματα που αναλαμβάνουν οι Φορείς Γραμματισμού γι' αυτό και κάθε Φορέας είναι διαφορετικός. Οι εθελοντές εκπαιδευτές επιμορφώνονται.

- Το Reading & Writing, το οποίο υποστηρίζεται από 10 δήμους που χρηματοδοτούνται από το κράτος.
- Ένα εργαλείο αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των εταίρων που διοργανώνει το πανεπιστήμιο (της Ουτρέχτης) σε τοπικό επίπεδο με σκοπό :
 - 1) την αύξηση της ικανότητας του φορέα για τη βελτιστοποίηση πόρων, ισχυροποιώντας συνεργασίες, εξακολουθώντας τη μάθηση
 - 2) την αύξηση της υποστήριξης μέσω της κινητοποίησης των εταίρων, την εμπλοκή πελατών, τον συνεχή συντονισμό
 - 3) την αύξηση του αντίκτυπου μέσω συναντήσεων με εταίρους, διενέργειας έρευνας, παρουσίασης των αποτελεσμάτων έρευνας, τα δυνητικά βήματα για τη βελτίωση της συνεργασίας

Ευαισθητοποίηση, πληροφόρηση και καθοδήγηση

Η συζήτηση αναφορικά με την ευαισθητοποίηση, την πληροφόρηση και την καθοδήγηση των ατόμων με χαμηλά προσόντα διεξήχθη στις 3-5 Απριλίου στο πλαίσιο του PLA που διοργάνωσαν οι Εθνικοί Συντονιστές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων στο Λουξεμβούργο.

1. Φορείς πληροφόρησης και καθοδήγησης

Λουξεμβούργο

- Η Lifelonglearning.lu είναι δημόσια πλατφόρμα που αποτυπώνει τη γενική εικόνα της εκπαίδευσης ενηλίκων στο Λουξεμβούργο, παρέχοντας ιδιαίτερα πληροφορίες για τις ευκαιρίες και για τους παρόχους κατάρτισης. Ανάμεσα στους φορείς κατάρτισης των οποίων η προσφορά δημοσιεύεται σε αυτή την ιστοσελίδα είναι δημόσιοι οργανισμοί, ΜΚΟ, άλλοι μη κερδοσκοπικοί σύλλογοι και ιδιωτικές εταιρείες. Επιπλέον, η πλατφόρμα έχει σχεδιαστεί για να προωθήει τη συνεχιζόμενη κατάρτιση για επιχειρήσεις και ιδιώτες και να υποστηρίζει τους παρόχους κατάρτισης να εντοπίζουν και να υποβάλλουν αιτήσεις για χρηματοδότηση. Ουσιαστικά, οι ιστοχώροι έχουν ως κύριο ρόλο την ενημέρωση των ανθρώπων σχετικά με τις δυνατότητες κατάρτισης σε ολόκληρη τη χώρα (ημερομηνία, τόπος, κόστος, διάρκεια, κλπ.), καθώς και την παροχή στατιστικών στοιχείων στην κυβέρνηση. Το περιεχόμενο της ιστοσελίδας είναι πολυποίκιλο και εύκολα προσβάσιμο, ενώ τα μαθήματα κατάρτισης έχουν ταξινομηθεί ανά τομέα ώστε να επιτρέπουν τη φιλική προς τον χρήστη αναζήτηση. Εκτός από την κατάρτιση, ο ιστότοπος επικεντρώνεται, επίσης, στην καθοδήγηση και επομένως συνεργάζεται στενά με τον Φορέα Προσανατολισμού (Maison de l'orientation) και το Τμήμα Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Ως εκ τούτου, ο ιστότοπος περιέχει επίσης πολλαπλές εξηγήσεις σχετικά με διάφορα θέματα, όπως η είσοδος στην αγορά εργασίας, η αναγνώριση των διπλωμάτων που αποκτήθηκαν στο εξωτερικό, η οικονομική στήριξη των εκπαιδευομένων, και η οικογενειακή υποστήριξη, για να αναφέρουμε μερικά. Επιπλέον, προκειμένου να υποστηριχθούν οι φορείς παροχής κατάρτισης, διατίθεται ένα εκπαιδευτικό βίντεο στον ιστότοπο, το οποίο παρέχει χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με τη συγχρηματοδότηση, το ποσό χρηματοδότησης που μπορεί να λάβει κάθε οργανισμός, καθώς και τον τρόπο ολοκλήρωσης της αίτησης.

Θετικά σημεία της πλατφόρμας:

- Ο πολυγλωσσικός χαρακτήρας της πλατφόρμας αποτελεί πολύτιμο πλεονέκτημα διότι απευθύνεται σε ανθρώπους που προέρχονται από διάφορα γλωσσικά περιβάλλοντα

διευκολύνοντάς τους στην αναζήτηση πληροφοριών. Αυτό το στοιχείο συνάδει με την εθνική στρατηγική και πολιτική, και αντικατοπτρίζει το πολυγλωσσικό και πολυπολιτισμικό πλαίσιο του Λουξεμβούργου.

- Επιπλέον, είναι πλατφόρμα πληροφόρησης "one-stop-shop" τόσο για τους εκπαιδευόμενους όσο και για τους εκπαιδευτές. Είναι ενημερωτική με ένα ευρύ φάσμα μαθημάτων. Πρόκειται για ένα συνεργατικό εργαλείο και περιλαμβάνει πολλούς ενδιαφερόμενους φορείς. Έχει συνοχή, είναι εύκολα προσβάσιμη και δωρεάν, ενημερώνεται τακτικά και προωθείται στα κοινωνικά μέσα.
 - Η εξασφάλιση ποιότητας είναι εγγυημένη και τα στατιστικά στοιχεία που λαμβάνονται μέσω της ιστοσελίδας αποδεικνύουν τη χρησιμότητα αυτής της πύλης.
 - Παρ' όλα αυτά, στο μέλλον, θα ήταν σημαντικό για τον ιστότοπο να αναπτυχθούν υπηρεσίες παροχής συμβουλών μέσω ανοικτής γραμμής, μέσω της πύλης, να αναπτυχθούν ηλεκτρονικά εργαλεία και εφαρμογές για οργανισμούς κατάρτισης, να παρέχεται βοήθεια σε ψηφιακά αποκλεισμένους ανθρώπους, να αναπτυχθεί εξατομικευμένη και πρόσωπο με πρόσωπο καθοδήγηση και να διευρύνουν την προβολή αυτών των υπηρεσιών του ιστότοπου στα κοινωνικά μέσα ενημέρωσης.
- Ο Λουξεμβουργιανός Φορέας Προσανατολισμού (Maison de l'orientation) αποτελεί ένα σημείο ανταλλαγής και διαβούλευσης για φορείς εκπαιδευτικού και επαγγελματικού προσανατολισμού. Συγκεντρώνει διάφορες υπηρεσίες που σχετίζονται με τα παιδιά και την εκπαίδευση ενηλίκων κάτω από την ίδια στέγη. Συνεργάζεται με άλλες υπηρεσίες, όπως είναι η Εθνική Υπηρεσία Απασχόλησης (ADEM-op) στην εφαρμογή της εθνικής στρατηγικής για την απασχόληση. Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους (και κατά τη διάρκεια των σχολικών διακοπών), ο Φορέας Προσανατολισμού λειτουργεί ως ένα ενιαίο σημείο επαφής και μια κοινή πλατφόρμα προσανατολισμού. Προσδιορίζει πιθανά κενά στην παροχή εκπαιδευτικών και επαγγελματικών προσφορών, εντοπίζει τις ικανότητες των ανθρώπων, τις δεξιότητες και τα ενδιαφέροντά τους και τις καθοδηγεί ανάλογα. Περιλαμβάνει επίσης ένα παρατηρητήριο σε τοπικό επίπεδο για τους νέους, εστιάζοντας στα άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο και σε προγράμματα για νέους σχετικά με το χαμηλό κίνητρο, την προσωπική ανάπτυξη και την αξιολόγηση της σταδιοδρομίας. Διευθύνει επίσης το Τμήμα Εκπαίδευσης Αλλοδαπών Παιδιών (SECAM).

2. Εκπαιδευτικά φεστιβάλ (Adult Learning Events)

Σλοβενία

Οι δραστηριότητες που διοργανώθηκαν κατά την τελευταία εβδομάδα μάθησης περιελάμβαναν συνέδρια, εργαστήρια, μαρτυρίες και βραβεία. 2000 οργανώσεις συνεργάστηκαν για να διοργανώσουν αυτή την εκδήλωση, η οποία συγκέντρωσε ακαδημαϊκούς, πολιτικούς, δημόσιους φορείς, ερευνητές, ΜΚΟ, ενώσεις, μαθητές και πολλούς άλλους. Το γεγονός αυτό βασίστηκε στο παράδειγμα από το Ηνωμένο Βασίλειο και προσαρμόστηκε ώστε να αντικατοπτρίζει την πολιτική και την πρακτική της εκπαίδευσης των ενηλίκων στη Σλοβενία. Στο πλαίσιο της εκδήλωσης είχε εξασφαλιστεί στοχευμένη καθοδήγηση και εμπλοκή ατόμων που υποστήριζαν τη μάθηση ενηλίκων. Οι δράσεις αυτές αξιολογούνται από τους Σλοβένους ως ένα κίνημα που θα συμβάλει στη στροφή προς τη Δια Βίου Μάθηση. Εν ολίγοις, τα φεστιβάλ μάθησης είναι κοινωνικά, διαθέτουν πάθος και δραστηριότητες που εμπλουτίζουν τους πάντες.

Ιρλανδία

Το φεστιβάλ μάθησης στην Ιρλανδία συντονίζεται από την AONTAS. Τα εκπαιδευτικά φεστιβάλ αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της στρατηγικής της Ιρλανδίας για την προώθηση της πρόσβασης στις ευκαιρίες μάθησης. Στόχος είναι η προώθηση αξιών, η παροχή εργαλείων επικοινωνίας για την υποστήριξη των μελών και η ανάδειξη του ρόλου που διαδραματίζουν τα κοινοτικά εκπαιδευτικά κέντρα στην επίτευξη της εκπαιδευτικής ισότητας σε εθνικό επίπεδο. Χάρη σε αυτό το φεστιβάλ, εμφανίστηκαν 1600 νέοι οπαδοί στις πλατφόρμες κοινωνικών μέσων ενημέρωσης το 2018. Ένα από τα θέματα στο οποίο επικεντρώθηκαν τα φεστιβάλ μάθησης είναι ευκαιρία που δίνεται στους εκπαιδευόμενους να μοιραστούν τις μαθησιακές τους εμπειρίες. Αυτό συμβάλλει στην αύξηση της συμμετοχής στη Διά Βίου Μάθηση.

Ευέλικτες μορφές μάθησης

Η συζήτηση σχετικά με τις ευέλικτες μορφές μάθησης για ενήλικες χαμηλών προσόντων διεξήχθη στις 14-15 Οκτωβρίου 2019 στο πλαίσιο του PLA που διοργάνωσαν οι Εθνικοί Συντονιστές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων στο Ελσίνκι όπου παρουσιάστηκαν καλές πρακτικές και στοχευμένες προτάσεις για την Ελλάδα με βάση τη μελέτη περίπτωσης που δόθηκε από τον Εθνικό Συντονιστή.

Φινλανδία

Α) Η ΕΕΚ στη Φινλανδία περιλαμβάνει την αρχική και συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση. Απευθύνεται σε πολλές ομάδες-στόχους: νέους, ενήλικες και εργαζόμενους που χρειάζονται αναβάθμιση ή επανακατάρτιση ανέργους. Η ΕΕΚ θεωρείται διά βίου μάθηση και αφορά περίπου 280.000 εκπαιδευόμενους ετησίως (200.000 στην αρχική και 80.000 στην συνεχιζόμενη ΕΕΚ). Παρέχεται από ιδρύματα εκπαίδευσης διά ζώσης, εξ αποστάσεως, ή και πολύμορφη διδασκαλία, ως κατάρτιση μαθητείας και είναι ελκυστική: το 44% των μαθητών που εγκαταλείπουν το σχολείο συνεχίζουν στην αρχική Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση. Το 2018, το συνολικό κόστος λειτουργίας των επαγγελματικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων ανήλθε σε 1.700 εκατομμύρια € (μέση χρηματοδότηση / φοιτητή / έτος είναι περίπου 9.500 €). Υπάρχουν μηχανισμοί αξιολόγησης σε εθνικό επίπεδο χωρίς επιθεωρήσεις. Ανάμεσα στους 165 φορείς παροχής ΕΕΚ περιλαμβάνονται δήμοι, ενώσεις δήμων και ιδιωτικοί οργανισμοί.

Μεταξύ των θετικών σημείων της ΕΕΚ στη Φινλανδία είναι η παροχή αναβαθμισμένων διαδρομών μάθησης σε τρία βασικά βήματα:

Βήμα 1 - Αξιολόγηση δεξιοτήτων

- Προσωπικό Σχέδιο ανάπτυξης ικανοτήτων που περιλαμβάνει πολλούς τρόπους μελέτης

Βήμα 2 - Προσφορά εκπαιδευτικού προγράμματος

- Πρόκειται για ένα καλό σύστημα για κάποιον που έχει παρακολουθήσει εννέα χρόνια Φινλανδικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης με μία αξιοπρεπή επίδοση.

Βήμα 3 - Επικύρωση και αναγνώριση

- Οι δεξιότητες καταδεικνύονται στις επιδείξεις ικανοτήτων
- και επικυρώνονται από εκπροσώπους του παρόχου ΕΕΚ και τον εργασιακό χώρο μαζί

- Επικύρωση της προηγούμενης μάθησης = Επικύρωση της τρέχουσας μάθησης!
- Το σύστημα χρηματοδότησης που καθοδηγεί τους παρόχους ΕΕΚ να αναγνωρίζουν τις υπάρχουσες δεξιότητες

Β) Περισσότερο ή λιγότερο Ευέλικτες λύσεις - 1: Προπαρασκευαστική εκπαίδευση και κατάρτιση για την ΕΕΚ (VALMA)

Σκοπός του μέτρου: Ο σκοπός της VALMA είναι να υποστηρίξει τα άτομα να ενισχύσουν τις μαθησιακές δεξιότητες των μαθητών ώστε να βρουν τη δική τους σταδιοδρομία, να προετοιμαστούν για να ξεκινήσουν την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

Ειδικός στόχος (υποομάδες): Η κατάρτιση απευθύνεται σε νέους και ενήλικες που χρειάζονται τις δεξιότητες για να προχωρήσουν στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση. Η VALMA προορίζεται κυρίως σε όσους έχουν ολοκληρώσει τη βασική εκπαίδευση και άλλους που δεν διαθέτουν τα προσόντα για μεταπτυχιακές σπουδές, ανέργους που αναζητούν εργασία, άτομα με ξεπερασμένες και ανεπαρκείς δεξιότητες, άτομα με ειδικές ανάγκες ή με μεταναστευτικό υπόβαθρο

Γ) Περισσότερο ή λιγότερο Ευέλικτες λύσεις - 2: Ενισχυτικά μαθήματα υποστήριξης ως προς τις δεξιότητες μάθησης (VET) (OPVA)

Σκοπός του μέτρου: Πρόσθετη μαθησιακή στήριξη προσφέρεται σε αυτές τις περιπτώσεις όταν ο εκπαιδευόμενος δεν έχει ήδη επαρκείς γλωσσικές, μαθηματικές ή δεξιότητες ΤΠΕ, ώστε πραγματικά να είναι σε θέση να αποκτήσει τα νέα προσόντα. Επίσης, μπορούν να ενισχυθούν οι δεξιότητες μάθησης ή οι δεξιότητες διαχείρισης ζωής. Οι μαθησιακές δραστηριότητες που ενισχύουν τις μαθησιακές δεξιότητες οργανώνονται ως μέρος της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Στόχος των μαθησιακών δραστηριοτήτων είναι η ενίσχυση γλωσσικών, μαθηματικών ή ψηφιακών δεξιοτήτων ή μαθησιακών δεξιοτήτων. Παρέχουν επίσης υποστήριξη στις καταστάσεις που σχετίζονται με τη διαχείριση της ζωής και τις καταστάσεις ζωής.

Ειδικός στόχος (υποομάδες): Ο εκπαιδευόμενος που δεν έχει ήδη επαρκείς δεξιότητες γραμματισμού, αριθμητισμού ή ψηφιακές δεξιότητες ώστε να είναι πραγματικά σε θέση να αποκτήσει νέα προσόντα ή έχει ελλιπής γνώση των δεξιοτήτων διαχείρισης ζωής.

Δ) Ευέλικτη μάθηση στην ΕΕΚ- αποτελέσματα από τη δοκιμή "Αρχέτυπα"

Στη Φινλανδία πραγματοποιήθηκε ένα τεστ μεταξύ των παρόχων ΕΕΚ σχετικά με την παροχή εκπαίδευσης σε ιδιαίτερες ομάδες ενηλίκων. Πιο συγκεκριμένα, στάλθηκε ένα ερωτηματολόγιο στους 165 παρόχους ΕΕΚ στη Φινλανδία, προκειμένου να γίνει κατανοητό κατά πόσο ένας ασυνήθιστος, αλλά όχι πλασματικός ενήλικος "Αρχέτυπο" επιβιώνει μέσα στη διαδρομή μάθησης/εκπαίδευσης που του προσφέρεται. Τα ερωτήματα που θα έπρεπε να απαντηθούν από την ολοκλήρωση του τεστ είναι τα εξής:

- Είναι δυνατόν, οι εκπαιδευόμενοι, να επιτύχουν τους αρχικούς στόχους εκπαίδευσης μετά το τέλος της εκπαίδευσης;
- Τι είδους εκπαιδευτικού προγράμματος μπορούν να παρέχουν οι φορείς παροχής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης σε κάθε ένα από αυτά τα αρχέτυπα;

- Τι είδους στήριξη μπορούν να έχουν κατά τη διάρκεια διαφόρων τμημάτων της πορείας της εκπαίδευσής τους;
- Πόσο περισσότερος χρόνος απαιτείται για να φτάσουν στο στόχο τους οι εκπαιδευόμενοι;
- Σε επίπεδο συστήματος: Είναι το σύστημα αρκετά ευέλικτο; Χρειάζεται επιπλέον χρηματοδότηση;
- Σε τοπικό επίπεδο: το "σχολείο" (πάροχος ΕΕΚ;) και το προσωπικό του έχουν αρκετές γνώσεις, δεξιότητες, δίκτυο (εταίροι) και άλλους πόρους για την υποστήριξη των "Αρχετύπων";
- Τι άλλο χρειάζεται σε εθνικό / τοπικό επίπεδο για να εξασφαλιστεί η πορεία της εκπαιδευτικής διαδρομής;

Νορβηγία

Στη Νορβηγία πραγματοποιείται μεταρρύθμιση αναφορικά με τις δεξιότητες (The competence reform «Lære hele livet»), πρόκειται για τη Νορβηγική Στρατηγική για την πολιτική δεξιοτήτων 2017 – 2021 η οποία περιλαμβάνει :

- Επιτροπή εμπειρογνομώνων για τις μελλοντικές ανάγκες σε δεξιότητες
- Επιτροπή εμπειρογνομώνων για τη διά βίου μάθηση
- Συνδικαλιστικό πρόγραμμα για τη διά βίου μάθηση
- Ευέλικτη συνεχής εκπαίδευση στην ψηφιακή επάρκεια
- Ψηφιακή πλατφόρμα διά βίου μάθησης
- Σύστημα ψηφιακής καθοδήγησης

Άλλοι βασικοί στόχοι για τη Νορβηγία είναι :

- η ανάπτυξη ενός ευέλικτου συστήματος εκπαίδευσης ενηλίκων και βασισμένο στην ενότητα προσαρμοσμένο στις ανάγκες των ενηλίκων
- η βελτίωση των ευκαιριών για τους ανειδίκευτους εργαζόμενους να επιτύχουν την ΕΕΚ κατάρτιση / προσόντα στο χώρο εργασίας τους
- η διευκόλυνση της εκμάθησης της Νορβηγικής γλώσσας στην εργασιακή πρακτική
- η βελτίωση της πρόσβασης στη συμβουλευτική σταδιοδρομίας σε όλους
- η βελτίωση των δυνατοτήτων επικύρωσης της προηγούμενης μάθησης
- η βελτίωση του συστήματος επιμόρφωσης των εκπαιδευτών ενηλίκων

Ευέλικτες μορφές μάθησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο

Οι παρακάτω πρακτικές διατυπώθηκαν σε εργαστήριο μάθησης από ομοτίμους (PLA) που διοργανώθηκε στις 13/10/2019 στο Ελσίνκι, μετά από πρόταση μελέτης περίπτωσης εκ μέρους του

Εθνικού Συντονιστή της Ελλάδας αναφορικά με τις ευέλικτες μορφές μάθησης για την αναβάθμιση των προσόντων των ατόμων με χαμηλά προσόντα.

Η μελέτη περίπτωσης για την Ελλάδα:

Ένας ενήλικας (άνεργος / μισθωτός / ή μερικής απασχόλησης) παρακολουθεί / παρακολούθησε ένα σχολείο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδο 2) προκειμένου να αποκτήσει δίπλωμα υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Θέλει να βελτιώσει τις ικανότητές του, εμβαθύνοντας τις βασικές δεξιότητες και τις βασικές ικανότητες ή / και επιτυγχάνοντας μια πιστοποίηση Vet.

Οι τρέχουσες επιλογές του είναι:

- Να παρακολουθήσει ένα Λύκειο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (τυπική εκπαίδευση) για 3 χρόνια το πρωί με ανήλικους. Εάν εργάζεται αυτό δεν είναι κατάλληλο γι 'αυτόν / ες. Εάν επιθυμεί να παρακολουθήσει ένα Γενικό Λύκειο, μπορεί να παρακολουθήσει μαθήματα το βράδυ. Σε μια ιδανική κατάσταση, θα πρέπει να είναι σε θέση να συνδυάζει στοιχεία τόσο της ΕΕΚ όσο και της γενικής εκπαίδευσης ώστε να ακολουθεί ένα πρόγραμμα προσαρμοσμένο στις ανάγκες του / της, αλλά αυτό δεν είναι δυνατό.
- Δεν διατίθενται δωρεάν βασικά μαθήματα δεξιοτήτων. Αν χρειάζεται απλώς να βελτιώσει τις βασικές δεξιότητες (αλφαριθμητισμός, αριθμητική ή ψηφιακές δεξιότητες), τα μαθήματα είναι διαθέσιμα σε ιδιωτικούς φορείς και κυρίως για ψηφιακές δεξιότητες. Δεν υπάρχει διαδικασία για την πιστοποίηση μη τυπικής εκπαίδευσης ή επικύρωση των αποτελεσμάτων ώστε να μπορέσει να συνεχίσει στην τυπική εκπαίδευσή και να έχει αναγνωρισμένες δεξιότητες που έχουν αποκτηθεί για την απόκτηση προσόντων.
- Θα μπορούσε να έχει καθοδήγηση στην τοπική Υπηρεσία Απασχόλησης (ΚΠΑ) αλλά μόνο αν είναι άνεργος. Η μόνη επιλογή που ισχύει για τους μισθωτούς είναι να πληρώσουν σε έναν ιδιωτικό οργανισμό (π.χ. σε γραφεία συμβουλευτικής σταδιοδρομίας, αλλά όχι μέσω της εθνικής υπηρεσίας καθοδήγησης που παρέχει μια υπηρεσία μόνο σε εγγεγραμμένους ανέργους).
- Το πρόβλημα γίνεται σοβαρότερο εάν ζει σε ένα μικρό νησί στο Αιγαίο ή ένα μικρό χωριό στην υπόλοιπη χώρα όπου υπάρχουν λιγότερες ευκαιρίες εκπαίδευσης. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση δεν παρέχεται καθόλου στο επίπεδο 2 και 3.

Συμβουλές που απαιτούνται για την παραπάνω περίπτωση χώρας:

- α) ορθές πρακτικές όσον αφορά την ευελιξία στις διαδρομές αναβάθμισης που θα μπορούσε να ακολουθήσει
- β) προσφορές μάθησης σε απομακρυσμένες περιοχές και νησιά

Οι χώρες που έδωσαν προτάσεις στην Ελλάδα ήταν το Λουξεμβούργο, η Ισλανδία, η Ιταλία, η Κύπρος και το Βέλγιο.

Λουξεμβούργο

Ο ενήλικας στο Λουξεμβούργο, ο οποίος έχει εγκαταλείψει το σχολείο και έχει ήδη εργασιακή εμπειρία (16 μήνες), μπορεί να παρακολουθήσει μια τάξη μαθητείας για ενήλικες. Πρέπει να επιλέξει ανάμεσα σε περισσότερες από 150 επιλογές ΕΕΚ και στη συνέχεια να αναζητήσει έναν εργοδότη που να είναι καταγεγραμμένος ως εταιρεία που μπορεί να προσφέρει ΕΕΚ. Η σύμβαση

ΕΕΚ συνάπτεται για 3 χρόνια και ο ενήλικας εγγράφεται ταυτόχρονα σε σχολική δομή. Κατά τη διάρκεια της μαθητείας, μαθαίνει στην εταιρεία και παρακολουθεί μαθήματα στη σχολική δομή για μία ή δύο μέρες την εβδομάδα. Αμείβεται με το κατώτατο βασικό μισθό. Το κράτος επιστρέφει στον εργοδότη του τη διαφορά μεταξύ του αρχικού επιδόματος της ΕΕΚ και του κατώτατου βασικού μισθού. Όταν το ίδιο άτομο δεν έχει επαγγελματική εμπειρία, έχει την ίδια επιλογή – να κάνει μαθητεία - αλλά παίρνει μόνο το αρχικό επίδομα της ΕΕΚ. Μπορεί επίσης να παρακολουθήσει δωρεάν μαθήματα το βράδυ στη γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Ωστόσο, σε αυτή τη περίπτωση λίγες επιλογές είναι διαθέσιμες για τους ενήλικες.

Στο Λουξεμβούργο παρέχονται μαθήματα βασικών δεξιοτήτων και είναι δωρεάν. Όταν κάποιος διαθέτει ένα ελάχιστο επίπεδο γραμματισμού, αριθμητισμού και μιλά άριστα μία από τις δύο σχολικές γλώσσες (γαλλικά, γερμανικά), μπορεί να μεταβεί σε ημερήσιο ή βραδινό μάθημα για να πάρει πιστοποιητικό υποχρεωτικής εκπαίδευσης (9η τάξη). Ανάλογα με το επίπεδο του πιστοποιητικού που θα αποκτήσει μπορεί να συνεχίσει στην ΕΕΚ ή στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (βλ. Παραπάνω επιλογές).

Στο Λουξεμβούργο, η συμβουλευτική σταδιοδρομίας είναι δωρεάν και είναι διαθέσιμη για όλους τους ενήλικες ανεξάρτητα από το καθεστώς τους. Το "maison d'orientation" προσφέρει επαγγελματικό προσανατολισμό και έχει καταγράψει όλες τις κενές θέσεις μαθητείας. Το τμήμα εκπαίδευσης ενηλίκων προσφέρει επίσης εκπαιδευτικό και επαγγελματικό προσανατολισμό. Παρέχεται ένα πορτφόλιο για την καταγραφή της προηγούμενης γνώσης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης και των γλωσσικών δεξιοτήτων.

Ισλανδία

Στην Ισλανδία υπάρχουν αρκετές διαδρομές για έναν ενήλικα που αναζητά προγράμματα εκπαίδευσης ή κατάρτισης σε επίπεδο 1-4 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων. Στα περισσότερα προγράμματα, υπάρχουν σχετικά χαμηλά ή μηδενικά δίδακτρα. Σε περίπτωση που ο εκπαιδευόμενος καταβάλει υψηλά δίδακτρα υπάρχει πάντα η δυνατότητα επιστροφής αυτών τα συνδικάτα (ταμεία συνεχιζόμενης κατάρτισης). Ο ενήλικας μπορεί να εισέλθει στο τυπικό σχολικό σύστημα και να ξεκινήσει σπουδές ΕΕΚ. Μπορεί όμως να έχει καλύτερη πρόσβαση σε πρακτικά προπαρασκευαστικά μαθήματα, τα οποία σε πολλές περιπτώσεις δεν είναι εξατομικευμένα. Ο ενήλικας έχει τη δυνατότητα να παρακολουθήσει μαθήματα βασικών δεξιοτήτων και μαθήματα επαγγελματικής κατάρτισης που προσφέρονται από το Κέντρο Δια Βίου Μάθησης σε κάθε περιοχή ή στο χώρο εργασίας. Ο ενήλικας έχει τη δυνατότητα να παρακολουθήσει μαθήματα εξ αποστάσεως (b-learning, flipped learning) (σε όλα τα επίπεδα του σχολείου) ή στο χώρο εργασίας. Ο Ενήλικας είναι υποχρεωμένος να παρακολουθήσει μαθήματα εάν είναι άνεργος και εάν δημιουργηθεί ένα ατομικό σχέδιο εκπαίδευσης, ως μέρος της επανακατάρτισής του. Έτσι, υπάρχουν πολλές επιλογές, με χαμηλό κόστος και υποστηριζόμενες από τεχνικές εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, όπως και πρόσβαση σε επαγγελματικό προσανατολισμό για ενήλικες και δυνατότητες αναγνώρισης της προηγούμενης μάθησης. Ωστόσο, απαιτείται περισσότερη ευελιξία και πιο εξατομικευμένες προσεγγίσεις. Τα τρέχοντα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο συγκεκριμένος Ενήλικας είναι να αναγνωρίσει τις επιλογές που έχει σε μια δεδομένη κατάσταση, διότι οι εκπαιδευτικές προσφορές είναι αρκετά διαφορετικές και όχι τόσο προφανείς γιατί το Εκπαιδευτικό Σύστημα Ενηλίκων στην Ισλανδία δεν είναι πάντα ξεκάθαρο.

Ιταλία

Η Ιταλία, για να προσφέρει δεξιότητες και γνώσεις στους ενήλικες με χαμηλά προσόντα, έχει ιδρύσει επαρχιακά κέντρα για την εκπαίδευση των ενηλίκων (CPIA - Second Chance Schools for Adults). Οι CPIA είναι ένας τύπος ανεξάρτητου εκπαιδευτικού ιδρύματος, οργανωμένου κατά τρόπο που να δημιουργεί στενούς δεσμούς με τις τοπικές αρχές και την αγορά εργασίας. Οι CPIA παρέχουν διπλώματα και πιστοποιητικά σχολείων μέσω διαρθρωμένων μαθημάτων κατάρτισης και, επιπλέον, οι CPIA συνάπτουν συμφωνίες με τοπικές αρχές, δημόσιο και ιδιωτικό τομέα (όπως μαθήματα συνεχιζόμενης κατάρτισης ή / και περίοδο μαθητείας κλπ.). Για την κάλυψη των ειδικών αναγκών των ενηλίκων, οι μαθησιακές διαδρομές σχεδιάζονται σε εκπαιδευτικές ενότητες, που παρέχονται επίσης εξ αποστάσεως (έως 20%) οργανωμένες κατά τέτοιο τρόπο ώστε να επιτρέπουν την προσαρμογή βάσει ενός ατομικού Συμφώνου Κατάρτισης. Αυτό το Σύμφωνο Ειδικής Κατάρτισης καθορίζεται από ειδική Επιτροπή, μετά τον εντοπισμό και την αναγνώριση των δεξιοτήτων που έχει ήδη αποκτήσει ο ενήλικας σε τυπικά, άτυπα και μη τυπικά πλαίσια. Οι εκπαιδευτικές διαδρομές που παρέχονται από τις CPIA επιτρέπουν την απόκτηση των ακόλουθων δεξιοτήτων:

- μαθησιακά μονοπάτια πρώτου επιπέδου που σχετίζονται με τις 8 βασικές δεξιότητες για τη διά βίου μάθηση.
- τα μαθήματα δευτέρου επιπέδου σχετίζονται με το πτυχίο τεχνικής, επαγγελματικής και καλλιτεχνικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ·
- τη γλωσσική ικανότητα στα ιταλικά, σε επίπεδα A1 και A2.

Τέλος, οι ενήλικες που συμμετέχουν στην εκπαίδευση λαμβάνουν συγκεκριμένες υπηρεσίες υποδοχής και συμβουλευτικής με σκοπό τον καθορισμό του ατομικού Συμφώνου Κατάρτισης.

Κύπρος

Ένας ενήλικος στην Κύπρο με πιστοποιητικό στο Επίπεδο 2 (Πιστοποιητικό Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης) έχει τις ακόλουθες επιλογές:

Να παρακολουθήσει εσπερινά σχολεία για να αποκτήσει πιστοποιητικό γενικής εκπαίδευσης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Το νέο πλαίσιο αυτών των σχολείων που εισήχθη το 2019 παρέχει μια δεύτερη ευκαιρία σε άτομα ηλικίας άνω των 18 ετών. Βασίζεται στην παροχή πιο ευέλικτων διαδρομών μάθησης, όπως είναι η μεικτή μάθηση. Στα απογευματινά σχολεία, υπάρχει επίσης μια εντατική μαθησιακή διαδρομή για τους ενήλικες χαμηλών προσόντων σε βασικές δεξιότητες. Αυτά τα μαθήματα παρέχονται τόσο στην αρχή του κύκλου γυμνασίου όσο και στην αρχή του κύκλου λυκείου.

Υπάρχει μια υπηρεσία Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού που προσφέρεται σε άτομα που δεν απασχολούνται στην Απασχόληση, Εκπαίδευση ή Κατάρτιση (NEET), ηλικίας από 15 έως 29 ετών. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας παροχής συμβουλών, οι Σύμβουλοι Επαγγελματικού Προσανατολισμού αξιολογούν τις ικανότητες, τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις στάσεις των ατόμων NEET χρησιμοποιώντας εξειδικευμένα εργαλεία.

Αφού αποκτήσει πιστοποιητικό εκπαίδευσης, ο ενήλικας μπορεί να ζητήσει περαιτέρω εκπαίδευση στον τομέα της ΕΕΚ μέσω προγραμμάτων που ανήκουν στο τρίτοβάθμιο επίπεδο. Τα Μεταδευτεροβάθμια Ινστιτούτα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης είναι ένα πρόγραμμα

που συνδέεται άμεσα με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας της Κύπρου. Όλα τα προγράμματα που προσφέρονται από τα Μεταδευτεροβάθμια Ινστιτούτα της ΕΕΚ περιλαμβάνουν την πρακτική εξάσκηση για έξι εβδομάδες ανά ακαδημαϊκό έτος (συνολικά δώδεκα εβδομάδες).

Βέλγιο (Γαλλόφωνο)

Η εκπαίδευση ενηλίκων στη γαλλική κοινότητα του Βελγίου προσφέρει μαθήματα από την αλφαριθμητική έως τα μεταπτυχιακά (εισαγωγικά ή επαναληπτικά μαθήματα, εξετάσεις πιστοποίησης, ολοκλήρωση σπουδών, επανακατάρτιση ή εξειδίκευση των ενηλίκων για απόκτηση, ανάπτυξη, επικαιροποίηση δεξιοτήτων). Μπορεί κανείς να αποκτήσει ένα δίπλωμα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και ένα ακαδημαϊκό πτυχίο στο ίδιο σχολείο (τα πιστοποιητικά ή τα πτυχία που έχουν εκδοθεί μπορούν να έχουν χαμηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης από το επίπεδο 1 έως 4 στο ευρωπαϊκό πλαίσιο προσόντων ή υψηλότερο επίπεδο από 5 έως 7).

Τα προγράμματα σπουδών για ενήλικες οργανώνονται ως ένα συνεκτικό αρθρωτό σύστημα πιστωτικών μονάδων εκπαίδευσης που οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να αξιοποιήσουν και το οποίο επιτρέπει τόσο την ευελιξία στην οργάνωση των σπουδών όσο και την εθνική κινητικότητα (μπορείτε να ξεκινήσετε σε ένα σχολείο και να τελειώσετε σε ένα άλλο). Μαθήματα μπορεί κανείς να παρακολουθήσει βράδυ ή ημέρα, επτά ημέρες την εβδομάδα. Οι εκπαιδευόμενοι παρακολουθούν τα προτεινόμενα μαθήματα σχεδιασμού του ακαδημαϊκού έτους ή μπορούν να τα προσαρμόσουν σύμφωνα με τους προσωπικούς ή επαγγελματικούς περιορισμούς τους. Πρόκειται για μία δυναμική διαδικασία κατάρτισης που επιτρέπει στους ανθρώπους να συνδυάζουν σπουδές και καριέρα σε όλη τους τη ζωή. Η εκπαίδευση ενηλίκων οργανώνεται σε ενότητες που οδηγούν σε πιστωτικές μονάδες που μπορούν να συνδυαστούν για να αποκτήσουν «τίτλους» (πιστοποιητικά ή πτυχία). Αυτές οι ενότητες ονομάζονται πιστωτικές μονάδες μάθησης, οι οποίες περιγράφονται σε παιδαγωγικούς φακέλους. Η ύπαρξη τέτοιου φακέλου αποτελεί έναν κοινό οδηγό αναφοράς σε όλα τα ιδρύματα Εκπαίδευσης Ενηλίκων και διευκολύνει την κινητικότητα των εκπαιδευομένων μεταξύ των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Οι φάκελοι αυτοί εγκρίνονται από την κυβέρνηση της Γαλλικής Κοινότητας.

Επιπλέον, αυτοί οι φάκελοι καθορίζουν με σαφήνεια τις δεξιότητες που είναι απαραίτητες για να γίνει κάποιος δεκτός σε μια εκπαιδευτική μονάδα, τις προκαταρκτικές απαιτούμενες δεξιότητες και τα μαθησιακά αποτελέσματα που πρέπει να αποκτηθούν για την πιστοποίηση της συγκεκριμένης μαθησιακής ενότητας. Όλα τα μαθησιακά αποτελέσματα μπορούν να αναγνωριστούν μέσω της Αναγνώρισης προηγούμενης γνώσης εκτός από τα μαθησιακά αποτελέσματα που αντιστοιχούν σε εργασιακή εμπειρία που εξετάζονται σε μία ολοκληρωμένη τελική εξέταση. Η Αναγνώριση προηγούμενης γνώσης οδηγεί σε εισαγωγή ή εξαίρεση (βάσει εξετάσεων ή χαρτοφυλακίου). Μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για την πιστοποίηση μιας ενότητας (αξιοποίηση του επιτεύγματος) μετά από εξετάσεις. Οι προϋπάρχουσες δεξιότητες μπορούν να ληφθούν υπόψη και να αναγνωριστούν. Αυτές οι δεξιότητες μπορούν να έχουν αποκτηθεί με οποιαδήποτε μορφή: τυπική, άτυπη, μη τυπική εκπαίδευση ή κατάρτιση. Μπορεί κάποιος να έχει πρόσβαση σε μαθήματα για τα οποία δεν έχει πιστοποιητικό του τυπικού συστήματος, να αποκτήσει το πιστοποιητικό της ενότητας μάθησης για την οποία κατέχει τις γνώσεις ή να αποκτήσει αναγνώριση ενός μέρους της ενότητας μάθησης. Αυτά τα μαθήματα είναι δωρεάν για τους ανέργους. Είναι επίσης πολύ συνηθισμένο το γεγονός ότι οι εκπαιδευόμενοι δεν σκοπεύουν να αποφοιτήσουν, αλλά αναζητούν επίσης ειδικές δεξιότητες χρήσιμες στην επαγγελματική ή προσωπική τους ζωή.

Εφαρμογή της Σύστασης για τις Διαδρομές Αναβάθμισης Βασικών Δεξιοτήτων των Ενηλίκων (Upskilling Pathways)

Τα παραδείγματα καλών πρακτικών που σχετίζονται με τις διαδρομές αναβάθμισης προσόντων των ατόμων με χαμηλά προσόντα που αναφέρονται παρακάτω, συλλέχθηκαν από 2 εργαστήρια μάθησης από ομότιμους που διοργανώθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθώς και μία σχετική συνάντηση που διοργάνωσε η Ρουμανική προεδρία

Η δύναμη της Εκπαίδευσης Ενηλίκων και οφέλη τα οποία ξεπερνούν την απασχολησιμότητα

Σύμφωνα με το πλαίσιο της UNESCO για την Εκπαίδευση Ενηλίκων, Belem framework for Action (2009) και Sustainable development goals, για την πραγματοποίηση των περισσότερων στόχων βιώσιμης ανάπτυξης η Εκπαίδευση Ενηλίκων είναι ουσιώδης.

Ο στόχος βιώσιμης ανάπτυξης αναφέρεται στην εξασφάλιση ποιοτικής εκπαίδευσης φέρνει στο προσκήνιο την ίση πρόσβαση στην τεχνική / επαγγελματική και στην ανώτατη εκπαίδευση, την εξασφάλιση των σχετικών δεξιοτήτων για αξιοπρεπή εργασία, την ισότητα των φύλων και την ένταξη, τον γραμματισμό για όλους και την εκπαίδευση για αειφόρο ανάπτυξη και παγκόσμια ιδιότητα του ενεργού πολίτη.

Τα θέματα που υπογραμμίζονται στην έκθεση GRALE III (2015) Benefits of Adult Learning, ως οφέλη της Εκπαίδευσης ενηλίκων αποτυπώνονται στην απασχόληση και την αγορά εργασίας, στην υγεία και την ευεξία, την κοινωνική και την αστική ζωή των ενηλίκων.

Το 50 % των ενηλίκων δηλώνουν ότι συμμετέχουν σε προγράμματα εκπαίδευσης για την προσωπική τους ανάπτυξη.

Η αγορά εργασίας υπογραμμίζει ότι το πολιτιστικό υπόβαθρο των εργαζομένων είναι απαραίτητο, εκτός από τα προσόντα, δηλαδή η γνώση ξένων γλωσσών και οι βασικές δεξιότητες, γραμματισμός, αριθμητισμός και οικονομικός γραμματισμός. Οι δεξιότητες που απαιτούνται από τις εταιρίες είναι οι οριζόντιες δεξιότητες : δημιουργικότητα, τέχνη της πειθούς, κριτική σκέψη, διαχείριση του χρόνου, δεξιότητες συνεργασίας.

Επιπλέον, οι οριζόντιες δεξιότητες είναι σημαντικές για όλα τα επαγγέλματα. Δεν υπάρχει μία λύση που να ταιριάζει σε όλους, τα νομοθετικά πλαίσια, οι οδηγίες, οι συστάσεις θα πρέπει να ευθυγραμμιστούν και οι διαμορφωτές πολιτών θα πρέπει να παίρνουν υπόψη το τι κάνουν οι άλλοι στο συγκεκριμένο πεδίο με σκοπό την εφαρμογή των βέλτιστων πρακτικών.

1. Παρουσίαση καλών πρακτικών αναβάθμισης προσόντων σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο

1.1 Νορβηγία, SkillsPlus (Skills Norway):

Στόχος του SkillsPlus είναι να δώσει στους ενήλικες την ευκαιρία να αποκτήσουν τις βασικές δεξιότητες που χρειάζονται για να συμβαδίσουν με τις απαιτήσεις και τις αλλαγές στη σύγχρονη επαγγελματική ζωή και την κοινωνία των πολιτών. Η χρηματοδότηση και η συμμετοχή αυξάνονται κάθε χρόνο από το 2006 που ξεκίνησε η εφαρμογή του προγράμματος μέχρι σήμερα. Ο αριθμός των συμμετασχόντων που έλαβαν κατάρτιση υπερβαίνει σήμερα τις 30.000.

Το πρόγραμμα επικεντρώνεται στην εκμάθηση ανάγνωσης, γραφής, αριθμητικής και στην απόκτηση ψηφιακών δεξιοτήτων. Επίσης, από το 2014, το πρόγραμμα περιλαμβάνει προφορική επικοινωνία σε συνδυασμό με άλλες δεξιότητες. Οποιαδήποτε επιχείρηση στη Νορβηγία, ιδιωτική ή δημόσια, μπορεί να υποβάλει αίτηση για χρηματοδότηση. Τα κριτήρια που έχουν τεθεί είναι τα εξής:

- η μαθησιακή δραστηριότητα πρέπει να συνδυάζεται με την εργασία και η βασική κατάρτιση σε δεξιότητες θα πρέπει κατά προτίμηση να συνδέεται με άλλες μορφές μάθησης σχετικές με τη δουλειά.
- τα μαθήματα θα πρέπει να ενισχύσουν το κίνητρο των συμμετεχόντων να προχωρήσουν στη μάθηση.
- τα μαθήματα θα πρέπει να σχετίζονται με τους στόχους που διατυπώνονται στο πλαίσιο για τις βασικές δεξιότητες το οποίο αναπτύχθηκε από τη Skills Norway και εγκρίθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Έρευνας.

Καταβάλλονται ιδιαίτερες προσπάθειες ώστε να συμπεριληφθούν οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις στο πρόγραμμα και να ενθαρρυνθεί η εφαρμογή του από βιομηχανίες που απασχολούν άτομα με σχετικά χαμηλές τυπικές δεξιότητες. Είναι ιδιαίτερα σημαντική η εμπλοκή της κοινωνίας των πολιτών και των παρόχων στην οποιαδήποτε πρωτοβουλία, καθώς και η δημιουργία θεσμικού πλαισίου.

1.2 Γαλλία : Pathways to Qualification

Το εργαλείο αξιολόγησης (CLÉA) οριζόντιων δεξιοτήτων είναι η πρώτη διεπαγγελματική πιστοποίηση που αναπτύχθηκε από κοινού με τους φορείς επαγγελματικών ενώσεων. Έχει εθνική εμβέλεια, αναγνωρίζεται σε όλους τους τομείς και από όλους τους παράγοντες, ενδιαφέρει ένα πολύ μεγάλο κοινό, της τάξεως των τριών έως τεσσάρων εκατομμυρίων εργαζομένων ή ατόμων που αναζητούν εργασία.

Η πρωτοτυπία του έγκειται στο ότι στοχεύει να προσφέρει, στο αρχικό στάδιο, μια πολύ εξατομικευμένη εκπαίδευση, και ακολούθως σε δεύτερο στάδιο μια αξιολόγηση που καλύπτει 7 τομείς γνώσης και δεξιοτήτων. Αυτό το ευρύ φάσμα εγγυάται μεγαλύτερη απασχολησιμότητα και πρέπει να διευκολύνει την επαγγελματική ανάπτυξη και την κινητικότητα.

1.3 Πορτογαλία : Qualifica program, ANQEP

Το Πρόγραμμα Qualifica είναι ένα πρόγραμμα που στοχεύει στη βελτίωση των επιπέδων εκπαίδευσης και κατάρτισης των ενηλίκων, συμβάλλοντας στη βελτίωση των προσόντων τους και στην αύξηση της απασχολησιμότητάς τους. Στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος λειτουργούν περίπου 300 Qualifica Centres σε ολόκληρη τη χώρα. Το Qualifica passport αποτελεί ηλεκτρονικό εργαλείο καταγραφής προσόντων και δεξιοτήτων και παρέχει συμβουλευτική για περαιτέρω διαδρομές εκπαίδευσης καθώς και το Εθνικό σύστημα πιστωτικών μονάδων για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (National Credit System for VET) οποίο είναι ευθυγραμμισμένο με το ECVET SYSTEM και βασίζεται σε μονάδες των μαθησιακών αποτελεσμάτων τα οποία θεωρούνται μέρος των προσόντων και μπορούν να διαγνωστούν.

1.4 Ιταλία : National Agency for Active Labour Market Policies (Anpal)

Η κινητοποίηση των φορέων στο πεδίο θα πρέπει να γίνεται σε θεσμικό επίπεδο με τη συμμετοχή του τομέα Εκπαίδευσης Ενηλίκων, Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, πολιτικών κοινωνικής ένταξης κλπ και απαιτεί προσέγγιση διακυβέρνησης πολυεπίπεδη και πολυτομεακή. Στην περίπτωση της Ιταλίας, 21 Περιφέρειες είναι σε θέση να κινητοποιήσουν τους φορείς. Επιπλέον, οι κοινωνικοί εταίροι, ο τριτογενής τομέας και οι πάροχοι κατάρτισης είναι απαραίτητοι για την αποτελεσματικότητα και τη σταθεροποίηση των πολιτικών. Τέλος, η Ιταλία αναδιοργανώνει το σύστημα της μαθητείας σε συνεργασία με το CEDEFOP.

1.5 Istituto Nazionale per l'Analisi delle Politiche Pubbliche (INAPP)

Οι πολιτικές και οι επενδύσεις στον τομέα της Εκπαίδευσης Ενηλίκων επιβάλλεται να είναι επίσημες, αξιόπιστες και ισχυρές (να ασκούν μεγάλη επιρροή, να παρέχουν πειστικά στοιχεία, επίσημα μεγέθη, καλά οργανωμένα ενημερωτικά δελτία, να προβαίνουν σε μέτρηση κινδύνου, ανάλυση κόστους και οφέλους, να χρησιμοποιούν γερά επιχειρήματα, επιτυχημένες ιστορίες και μαρτυρίες ανθρώπων, σχεδιασμό δύο ή περισσότερων εναλλακτικών σεναρίων σχετικά με τις συνέπειες μιας παρέμβασης, να εμπλέκουν όλους τους σχετικούς φορείς από τον σχεδιασμό μέχρι και το τελικό στάδιο της εφαρμογής).

2. Καλές πρακτικές αναφορικά με τα 3 στάδια της σύστασης αναβαθμισμένων διαδρομών μάθησης

Η σύσταση σχετικά με τις αναβαθμισμένες διαδρομές μάθησης ορίζει 3 στάδια:

1^ο Στάδιο : Οι βασικότεροι τύποι εργαλείων αξιολόγησης δεξιοτήτων στην Ευρώπη

Η ICF εκπόνησε έρευνα σχετικά με τα διαθέσιμα εργαλεία αξιολόγησης δεξιοτήτων

2^ο Στάδιο: Εξασφάλιση παροχής εξατομικευμένου προγράμματος αναβάθμισης

Το φιλανδικό μοντέλο παροχής εξατομικευμένου προγράμματος αναβάθμισης προσόντων και η μεταρρύθμιση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης στη Φινλανδία.

3^ο Στάδιο: Επικύρωση / Πιστοποίηση

Ανανεωμένη έκδοση των Ευρωπαϊκών Οδηγιών σχετικά με την Πιστοποίηση της μη-τυπικής και άτυπης Εκπαίδευσης (A revised edition of the European guidelines for validating of non-formal and informal learning, 2015)

2.1 Ιταλική Στρατηγική για την Εφαρμογή των Αναβαθμισμένων Διαδρομών Αναβάθμισης Δεξιοτήτων

- Πρόγραμμα ΚΑ3 GOAL <http://projectgoal.eu/>

Το συγκεκριμένο έργο ανέπτυξε ή διέδωσε Συμβουλευτικές Υπηρεσίες σχετικές με ευκαιρίες εκπαίδευσης για άτομα με χαμηλά προσόντα σε 6 χώρες της Ευρώπης (Βέλγιο, Τσεχία, Ισλανδία, Ολλανδία, Λιθουανία και Σλοβενία). Το έργο συντόνισε το Φλαμανδικό Τμήμα Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και ολοκληρώθηκε τον Ιανουάριο του 2018. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης βρίσκονται στον παρακάτω σύνδεσμο: www.adultguidance.eu

- Επαγγελματική ανάπτυξη του προσωπικού μέσα από τα ευρήματα της ΕΕ και του Περιφερειακού κέντρου Διά Βίου Μάθησης της Μπολόνια (CPIA)

Σύμφωνα με την ΕΕ δεν υπάρχει ποιοτικό σύστημα εκπαίδευσης ενηλίκων χωρίς ειδικευμένους επαγγελματίες. Όταν ο τομέας της Εκπαίδευσης Ενηλίκων είναι κατακερματισμένος, δεν υφίσταται σχετικό ειδικό επάγγελμα. Είναι σημαντικό να αναγνωρίζονται τα κοινά στοιχεία και να χτίζεται η επαγγελματική ταυτότητα του Επαγγελματία στην Εκπαίδευση Ενηλίκων. Μελέτη της ΕΕ σχετικά με ένα πλαίσιο αναφοράς (2010) για τις βασικές ικανότητες των Επαγγελματιών της Εκπαίδευσης Ενηλίκων αποτελεί ένα εργαλείο που μπορεί να εφαρμοστεί σε όλους τους επαγγελματίες που εργάζονται στον τομέα εκπαίδευσης ενηλίκων.

Ειδικότερα ο εκπαιδευτής βασικών δεξιοτήτων θα πρέπει να είναι εκπαιδευμένος στη Διά Βίου Μάθηση, να έχει καλή επικοινωνία, να κινητοποιεί, να μπορεί να

διαχειρίζεται τη ανομοιογένεια και να χρησιμοποιεί διάφορες μεθόδους. Θα πρέπει να διαθέτει ειδικές ικανότητες που συνδέονται άμεσα με την Εκπαιδευτική Διαδικασία, όπως να αναγνωρίζει τις ανάγκες, να σχεδιάζει, να διευκολύνει, να συμβουλεύει, να αξιολογεί και να αναπτύσσει προγράμματα. Τέλος, θα πρέπει να διαθέτει ειδικές ικανότητες που συνδέονται έμμεσα με την Εκπαιδευτική Διαδικασία, όπως η ικανότητα διαχείρισης προσωπικού, οργανωτικές ικανότητες, υπευθυνότητα στη διαχείριση οικονομικών, ικανότητες στη διαφήμιση/διάχυση, διοικητικές ικανότητες και ICT ικανότητες.

Προκειμένου να βελτιωθεί το προσωπικό στην Εκπαίδευση Ενηλίκων, οι παραπάνω ικανότητες μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως εργαλειοθήκη από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη ώστε να βελτιώσουν την αρχική / συνεχιζόμενη επαγγελματική ανάπτυξη του προσωπικού Εκπαίδευσης Ενηλίκων π.χ. μέσα από:

- Αυτοαξιολόγηση και αξιολόγηση
- Εκμάθηση από ομοτίμους
- Σχεδιασμό συμφωνιών για την αγορά εργασίας και τομεακές συμφωνίες
- Ανάπτυξη προσόντων, εκπαιδευτικά προγράμματα, προφίλ εργασίας
- NQF και EQF, ECVET, EQAVET
- Πιστοποιητικά ποιότητας

2.2 Αναβάθμιση και επανεκπαίδευση των ενηλίκων - Εξισορρόπηση της αγοράς εργασίας

Το παράδειγμα της Ρουμανίας :

Οι μακροχρόνια άνεργοι δεν μπορούν να εισέλθουν στην αγορά εργασίας γιατί έχουν χαμηλά προσόντα. Η σχετική νομοθεσία της χώρας περιγράφει την εφαρμογή των τριών σταδίων, τη στρατηγική για τη Διά Βίου Μάθηση και αντιμετώπιση των ατόμων που εγκαταλείπουν το σχολείο. Πιο συγκεκριμένα, αναφέρθηκαν Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, προγράμματα κατάρτισης 6 μηνών για την απόκτηση δεξιοτήτων και την επάνοδο στην αγορά εργασίας, προγράμματα βασικών δεξιοτήτων, προγράμματα μαθητείας για άτομα κάθε ηλικίας μέχρι το επίπεδο 4, καθώς και αξιολόγηση δεξιοτήτων που αντιστοιχεί στο πρώτο στάδιο.

Το εύκολο πράγμα για τη Ρουμανία είναι οι συζητήσεις συνεννόησης, τα συμπεράσματα που προσαρμόζουν ή αλλάζουν το σύστημα, τα ευέλικτα προγράμματα εκπαίδευσης και τα στατιστικά στοιχεία σχετικά με την κατάσταση στη χώρα.

Η Ρουμανία θα πρέπει να βελτιώσει την προσαρμοσμένη στις ανάγκες προσφορά προγραμμάτων και την ευαισθητοποίηση των εμπλεκόμενων φορέων. Για παράδειγμα τα συνδικάτα, οι κοινωνικοί εταίροι και οι πάροχοι θα πρέπει να εμπλακούν περισσότερο, προσφέροντας περισσότερα προγράμματα εκπαίδευσης, περισσότερη χρήση ηλεκτρονικών εργαλείων ώστε να προσαρμόζονται περισσότερο στις ανάγκες των πολιτών.

Το παράδειγμα της Φιλανδίας:

Στη Φιλανδία πραγματοποιήθηκε ανασχεδιασμός ολόκληρου του συστήματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης εκ του μηδενός στο πλαίσιο σχετικής μεταρρύθμισης.

Αναφορικά με το πρώτο στάδιο της Οδηγίας, την αξιολόγηση δεξιοτήτων, έχει καταρτιστεί πλαίσιο για προσωπικό φάσμα δεξιοτήτων, το οποίο περιλαμβάνει ό,τι έχει κάνει κάποιος σε επίπεδο εκπαίδευσης, όποιο δίπλωμα έχει αποκτήσει, συμβουλευτικές υπηρεσίες κλπ.

Συνεπώς, οι δεξιότητες που αποκτήθηκαν οπουδήποτε (χώρο εργασίας, σχολείο, καθημερινή ζωή) αποτιμώνται και αξιολογούνται. Επιπλέον, προβλέπεται τεστ ικανοτήτων το οποίο αναγνωρίζει και προσμετρά το αντίστοιχο προσόν.

Τα άτομα που παρακολουθούν προγράμματα σε φορείς κατάρτισης ή και στον χώρο εργασίας αποτιμούν τα προσόντα που αποκτούν μέσα από διαδικασίες πιστοποίησης προηγούμενης μάθησης. Μετανάστες που διαθέτουν επαγγελματικά προσόντα σε κάποιο επάγγελμα παρουσιάζονται σε κατατακτήριες εξετάσεις προκειμένου να παρακολουθήσουν το κατάλληλο πρόγραμμα και να αποκτήσουν τα ολοκληρωμένα επαγγελματικά προσόντα. Οι εκπαιδευόμενοι συμμετέχουν στο κόστος των προγραμμάτων ή εξετάσεων κατά το ήμισυ.

Συμπέρασμα: Εάν κάποιος είναι ικανός να κάνει πράγματα, δεν υποχρεούται να παρακολουθήσει πρόγραμμα 3 ετών.

Η πρόκληση που αντιμετωπίζεται είναι το γεγονός ότι οι εκπαιδευτικοί της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης δεν είναι έτοιμοι γι' αυτό το σύστημα αναγνώρισης και συνεπώς και αυτοί και οι πάροχοι χρειάζονται περισσότερες δεξιότητες για να αντεπεξέλθουν.

Η Φιλανδία μπορεί να νιώθει υπερήφανη για ένα διαφανές και σαφές σύστημα προσόντων, για την αποτίμηση οποιασδήποτε μορφής μάθησης, καθώς και για το γεγονός ότι η προηγούμενη μάθηση αποτιμάται και αξιολογείται όπως και η τρέχουσα μάθηση.

ΜΕΡΟΣ Β - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ - ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Αξιολόγηση δεξιοτήτων και πιστοποίηση μη τυπικής και άτυπης μάθησης

Προτείνεται η χρήση εργαλείων για την πιστοποίηση της μάθησης, εργαλείων όπως τα πορτφόλιο και οι εξετάσεις, ή και συνδυασμός τους. Τα πρότυπα πιστοποίησης και αξιολόγησης θα πρέπει να αναπτύσσονται από τομεακά συμβούλια, στα οποία συμμετέχουν εργοδότες και εκπρόσωποι των εργαζομένων, καθώς και το Εθνικό Ινστιτούτο για την Εκπαίδευση, το Εθνικό Συμβούλιο Προσόντων και τα αρμόδια υπουργεία. Θα πρέπει να αναπτυχθεί μια μεθοδολογία αξιολόγησης και προώθησης του πιστοποιητικού δεξιοτήτων. Οι εξετάσεις θα πρέπει να είναι δωρεάν, ατομικές και εμπιστευτικές, και οι ενδιαφερόμενοι να **μπορούν να λάβουν καθοδήγηση πριν και μετά την εξέταση** στα κέντρα αξιολόγησης ικανοτήτων. Η συμμετοχή στις εξετάσεις θα πρέπει να είναι ομαδική, που σημαίνει ότι οι ενδιαφερόμενες εταιρείες μπορούν να οργανώσουν μια εξέταση για τους υπαλλήλους τους στην ίδια την εταιρεία ή σε κέντρο πιστοποίησης. Οι εξετάσεις θα πρέπει επίσης να παρέχουν πρόσβαση σε επιδόματα κοινωνικής μέριμνας. Τα άτομα θα πρέπει να βοηθούνται ώστε οι ικανότητές κι οι δεξιότητές τους να πιστοποιούνται **στους χώρους εργασίας τους**. Αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε εξετάσεις ή σε μαθήματα που οδηγούν σε πιστοποίηση που σχετίζεται με τα σχετικά πρότυπα του επίσημου συστήματος. Θα πρέπει να αξιοποιηθούν βιογραφικές μέθοδοι και αυτοαξιολόγηση για την περιγραφή και την τεκμηρίωση των ικανοτήτων. Ο ρόλος της καθοδήγησης είναι πολύ σημαντικός.

Συντονισμός και συνεργασία γύρω από τις βασικές δεξιότητες

Για τον αποτελεσματικό συντονισμό και τη συνεργασία για την παροχή βασικών δεξιοτήτων στους ενήλικες είναι απαραίτητη η προσέγγιση από τη βάση προς την κορυφή και από πάνω προς τα κάτω ταυτόχρονα, η εξασφάλιση επαρκών οικονομικών και ανθρωπίνων πόρων, η προσωπική σύνδεση και η συμπερίληψη της φωνής των ενηλίκων εκπαιδευόμενων.

Το μεγαλύτερο ζήτημα που αφορά τη συμμετοχή των ενηλίκων με χαμηλά προσόντα σε προγράμματα εκπαίδευσης δεν είναι η παροχή προγραμμάτων βασικών δεξιοτήτων αλλά η

προσέγγιση των ομάδων-στόχου (εμπόδια στη μάθηση). Συνεπώς, τα δίκτυα και οι συνεργασίες είναι πολύ σημαντικά για την κινητοποίηση περισσότερων ενηλίκων στην Εκπαίδευση Ενηλίκων και στα προγράμματα βασικών δεξιοτήτων. Οι πολιτικές για τις βασικές δεξιότητες ξεκινούν από μικρότερα βήματα.

Βήματα για μια κοινή κοινωνική προσέγγιση :

Βήμα 1: Επιτροπή πρωτοβουλίας (Πολιτεία, Υπουργεία, Πανεπιστήμια)

Βήμα 2: Αναγνώριση των διαφόρων επιμέρους συντελεστών στο πλαίσιο των βασικών κοινωνικών δυνάμεων: Αρχές, επιχειρήσεις, δημόσιες υπηρεσίες (περιλαμβανομένων των φορέων εκπαίδευσης) και εκπρόσωποι των εκπαιδευομένων.

Βήμα 3: Συνεχόμενα εργαστήρια με τη συνεισφορά των συντελεστών-συνεργατών

Επιμέρους ζητήματα που είναι σημαντικά για την αποτελεσματική παροχή βασικών δεξιοτήτων :

- Ο ρόλος των βιβλιοθηκών στη Διά Βίου Μάθηση
- Συμβιβασμός και συντονισμός μεταξύ των φορέων
- Γλώσσα – Ψηφιακές δεξιότητες σχετικά με την εργασία, την υγεία και την οικονομική διαχείριση
- Αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων
- Επιμόρφωση προσωπικού
- Εκπαιδευτικά προγράμματα μη τυπικής εκπαίδευσης
- Συνεργασία με εμπλεκόμενους φορείς μέσω συμφωνιών

Ευαισθητοποίηση, πληροφόρηση και καθοδήγηση

Οι φωνές των εκπαιδευομένων μαθητών και η εμπλοκή τους σε όλα τα επίπεδα είναι καθοριστικής σημασίας για την αύξηση της συμμετοχής των ενηλίκων στη Διά Βίου Μάθηση. Εκτός από τις παραδοσιακές μορφές εκπαίδευσης, οι ανοιχτοί χώροι μάθησης, όπως οι βιβλιοθήκες, τα κοινοτικά κέντρα και τα κέντρα μάθησης αποτελούν σημαντικό πυλώνα της εκπαίδευσης ενηλίκων.

Οι δράσεις ευαισθητοποίησης είναι σημαντικές, αρκεί να εμπλέκουν όσο περισσότερους φορείς γίνεται και κυρίως να προωθούν και να προβάλλουν συγκεκριμένη ενημέρωση (π.χ. προγράμματα εκπαίδευσης, συμβουλευτικές υπηρεσίες κλπ.).

Οι υπηρεσίες καθοδήγησης θα πρέπει να στοχεύουν σε όσο το δυνατόν περισσότερες ανάγκες των ενηλίκων. Οι ηλεκτρονικές πλατφόρμες ως μοναδικό σημείο ενημέρωσης (one-stop-shop) θα μπορούσαν να συμβάλλουν στην ενημέρωση σχετικά με τις ευκαιρίες εκπαίδευσης, συμβουλευτικής κλπ.).

Οι στόχοι θα πρέπει να είναι ξεκάθαροι και οι δραστηριότητες να είναι συναφείς, χωρίς βερμπαλισμούς για ισχυρότερο αντίκτυπο και ευρύτερη διάδοση.

Τα φεστιβάλ μάθησης είναι απαραίτητα και πολύ σημαντικά στη διάδοση της ΔΒΜ και της αύξησης της συμμετοχής των ενηλίκων στη ΔΒΜ. Παράγοντες επιτυχίας των φεστιβάλ αποτελούν :

- α) Οι συναντήσεις με εταίρους πριν τη διοργάνωση
- β) Ο ορισμός υπευθύνου επικοινωνίας και διαχείρισης των εκδηλώσεων
- γ) Η ομαδική εργασία
- δ) Η προσήλωση
- ε) Η ενημέρωση ότι η ΔΒΜ είναι το μέλλον, ότι η μάθηση ανεβάζει την ποιότητα ζωής και βοηθά την πρόσβαση σε περιθωριακά άτομα
- στ) Η καθοδήγηση και η συμβουλευτική σταδιοδρομίας

ζ) Η φωνή των εκπαιδευομένων

Ευέλικτες μορφές μάθησης

Συμπεράσματα από τις προτάσεις των χωρών προς την Ελλάδα :

- Συμβουλευτική επαγγελματικού προσανατολισμού δωρεάν για όλους σε τοπικό επίπεδο (π.χ. Δήμοι)
- Δημιουργία προγράμματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Επιπέδου 3 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων στο οποίο θα περιλαμβάνεται πρόγραμμα βασικών δεξιοτήτων
- Μαθήματα ηλεκτρονικής μάθησης για τη στήριξη του έργου που πραγματοποιείται στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας ή / και στις σχολές επαγγελματικής εκπαίδευσης ενηλίκων (ΙΕΚ)
- Εκστρατεία ενημέρωσης / ευαισθητοποίησης προκειμένου να διαδοθούν οι ευκαιρίες μάθησης που υπάρχουν στη χώρα.

Εφαρμογή της Σύστασης για τις Διαδρομές Αναβάθμισης Βασικών Δεξιοτήτων των Ενηλίκων (Upskilling Pathways)

Η κινητοποίηση των φορέων προϋποθέτει επάρκεια χρόνου, πόρων (οικονομικών και ανθρώπινων) και ευκαιρία-θέση στη γεμάτη ατζέντα του κάθε φορέα. Επιβάλλεται, επίσης, η κινητοποίηση των κατάλληλων φορέων για συγκεκριμένο στόχο παίρνοντας υπόψη την αντίστοιχη ευκολία, δύναμη ή ρόλο του καθενός. Εθνικές Συντονιστικές Επιτροπές διευκολύνουν τις διαδικασίες, αλλά οι τοπικοί και περιφερειακοί φορείς αποδεικνύονται περισσότερο ενεργοί και αποτελεσματικοί. Τέλος, τα επικοινωνιακά εργαλεία θα πρέπει να είναι περισσότερο ψηφιακά, να περιλαμβάνουν βίντεο, ρεπορτάζ και λιγότερο έντυπα.

Αρχικά, θα πρέπει να καταγραφούν οι ομάδες-στόχος με αριθμητικά στοιχεία και κατά προτεραιότητα παρέμβασης. Έπειτα, θα πρέπει να υπάρξει πολιτική βούληση για την ανάπτυξη Εθνικής Στρατηγικής στο πεδίο των βασικών δεξιοτήτων και των διαδρομών αναβάθμισης σύμφωνα με τη Σύσταση της ΕΕ. Στη συνέχεια, μπορούν να καταγραφούν υπάρχουσες πρωτοβουλίες πάνω στις οποίες θα μπορούσαν να οικοδομηθούν ανάλογες παρεμβάσεις, να επιχειρηθεί η πιθανή εμπλοκή των αρμόδιων οργανισμών για κάθε στάδιο της Αναβάθμισης Δεξιοτήτων, και να αναληφθούν συγκεκριμένες πρωτοβουλίες από τον φορέα/οργανισμό που θα μπορούσαν να υλοποιηθούν άμεσα στο πεδίο των βασικών δεξιοτήτων και να ενώσουν όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

Ως εργαλεία καταγραφής μπορούν να χρησιμοποιηθούν αποτελέσματα από το πρόγραμμα κατάταξης του Οργανισμού Απασχόλησης του Εργατικού Δυναμικού, αναλυτικά αποτελέσματα του PIAAC, καθώς και οι έρευνες καταγραφής των κοινωνικών εταίρων.

Οι σχετικές πρωτοβουλίες μπορούν να αφορούν εγγεγραμμένους ανέργους με χαμηλά προσόντα, απόφοιτους υποχρεωτικής εκπαίδευσης, μετανάστες, γυναίκες άνω των 50 ετών, εργαζόμενους που κινδυνεύουν να χάσουν την εργασία τους, καθώς και ομάδες σε τοπικό επίπεδο που προκύπτουν από την αναλυτική αναφορά του PIAAC.

Οι οργανισμοί που εμπλέκονται σε κάθε στάδιο της αναβάθμισης προσόντων είναι οι κοινωνικοί εταίροι, το Υπουργείο Παιδείας, το Υπουργείο Εργασίας, το Υπουργείο Οικονομικών και το Υπουργείο Ανάπτυξης.

Οι δυσχέρειες που προκύπτουν για την εφαρμογή προγραμμάτων αναβάθμισης των προσόντων των πολιτών είναι η έλλειψη χρηματοδότησης και η ανικανότητα διαχείρισης διαφόρων έργων.

Για τη διερεύνηση των 3 σταδίων της Οδηγίας για την Αναβάθμιση Προσόντων σε Εθνικό επίπεδο χρειάζεται η συνεργασία αρμοδίων φορέων και κοινωνικών εταίρων, και κυρίως του Υπ. Παιδείας & του Υπ. Εργασίας για μεγαλύτερη συνοχή των πολιτικών καθώς και για την υιοθέτηση Εθνικής Στρατηγικής Διά Βίου Μάθησης στο πεδίο της Αναβάθμισης Δεξιοτήτων που περιλαμβάνει:

- Ανασχεδιασμό προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων που να καλύπτουν τις ανάγκες των ατόμων με χαμηλά προσόντα, με προτεραιότητα στις βασικές δεξιότητες. Περισσότερο ευέλικτα προγράμματα.
- Βελτίωση του συστήματος πιστοποίησης προσόντων και δεξιοτήτων καθώς και της πρότερης γνώσης.
- Αξιοποίηση καλών πρακτικών και των ομάδων εργασίας σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο για απόκτηση περισσότερης τεχνογνωσίας και για την εφαρμογή αποτελεσματικών μέτρων.
- Αξιοποίηση εθνικών, ευρωπαϊκών και διεθνών ερευνών (π.χ. PIAAC) στο πεδίο για αποτελεσματικότερη εφαρμογή των πολιτικών και καλύτερη αξιοποίηση των οικονομικών και ανθρώπινων πόρων.
- Αξιοποίηση εθνικών και ευρωπαϊκών χρηματοδοτήσεων για την πιλοτική εφαρμογή σχεδίων που θα μπορούσαν να ενισχύσουν την εφαρμογή της οδηγίας και στα 3 στάδια.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σύμφωνα με τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ατζέντας σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, όπως αυτές προσδιορίστηκαν στην αρχή της συμβατικής περιόδου 2017 - 2019, τα PLA και οι εκδηλώσεις που διοργανώθηκαν κατόρθωσαν να εντοπίσουν στοιχεία που είναι σημαντικά για την αύξηση της συμμετοχής των ενηλίκων με χαμηλά προσόντα στη μάθηση, καθώς και για τον συντονισμό των φορέων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Επιπλέον, οι συμμετέχοντες έχουν εντοπίσει διάφορες καλές πρακτικές που σχετίζονται με το πεδίο της εκπαίδευσης ενηλίκων σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Αυτά που αναδείχθηκαν έντονα, κατά τη διάρκεια των συνεδριών, ήταν: α) η ανάγκη να υπάρξει μια αμφίδρομη πορεία από τη βάση προς τα πάνω και από την κορυφή προς τη βάση, β) η σημασία των επαρκών (οικονομικών και ανθρώπινων) πόρων, γ) η σημασία της προσωπικής σύνδεσης και δ) η σημασία της συμπερίληψης της φωνής των ενηλίκων εκπαιδευόμενων.

Τα PLA έφεραν στο προσκήνιο ότι δεν είναι πάντα το status quo. Σε ορισμένες χώρες, τα θέματα που αναφέρθηκαν δεν είναι ενσωματωμένα στο τρέχον σύστημα ή / και φαίνεται δύσκολο να εντοπιστούν οι αρμόδιοι φορείς. Αναπόφευκτα, ήταν αδύνατο να αντιμετωπισθούν λεπτομερώς όλα τα θέματα εξαιτίας της περιορισμένης διάρκειας των PLA.

Παρ' όλα αυτά, οι συναντήσεις αποτέλεσαν μια καλή ευκαιρία για ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών σχετικά με το όλο πεδίο της εκπαίδευσης ενηλίκων. Μέσω της μάθησης από ομοτίμους, αποκτήθηκαν νέες ιδέες και ενισχύθηκαν οι διμερείς και οι πολυμερείς σχέσεις προς όφελος της πολιτικής και της πρακτικής στον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων και της απόκτησης των βασικών δεξιοτήτων των ενηλίκων.

Κοιτάζοντας μπροστά, ίσως η μεγαλύτερη πρόκληση θα είναι, όπως τονίστηκε κατά τη διάρκεια των ομιλιών, να μεταφράσει κανείς τα διδάγματα που έχουν αντληθεί σε δράσεις.

ΠΗΓΕΣ

- **Ανανεωμένο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την εκπαίδευση των ενηλίκων (2011/C 372/01)**

[https://eurlex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011G1220\(01\)&from=EN](https://eurlex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011G1220(01)&from=EN)

- **ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 20ής Δεκεμβρίου 2012 για την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης (2012/C 398/01)**

[https://eurlex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012H1222\(01\)&from=EN](https://eurlex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012H1222(01)&from=EN)

- **ΝΕΟ ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ**

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0381&from=EN>

- **ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 19ης Δεκεμβρίου 2016 όσον αφορά τις Διαδρομές Αναβάθμισης των Δεξιοτήτων: Νέες Ευκαιρίες για Ενηλίκους (2016/C 484/01)**

[https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016H1224\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016H1224(01)&from=EN)

ΣΧΕΤΙΚΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

1. Αξιολόγηση δεξιοτήτων και επικύρωση μη τυπικής και άτυπης μάθησης

- <https://www.youtube.com/watch?v=DQI1SP6k9M>
- Γερμανία: <https://www.profilpass-international.eu/>
- Γερμανία: <https://www.validierungsverfahren.de/en/home/>

2. Συντονισμός και συνεργασία γύρω από τις βασικές δεξιότητες

- European Basic skills network: <https://basicskills.eu/>
- European Association for the Education of Adults: <https://eaea.org/>
- ERASMUS+ : https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/node_en
- EPALE : <https://ec.europa.eu/epale/el>
- Literacy Steering Committee (BE –FR): <http://www.alpha-fle.be/index.php?id=1056>
- Alpha-Siegel (DE): <https://grundbildung-berlin.de/alpha-siegel/>
- The National Decade for Literacy and Basic Education in Germany (2016–2026): https://www.alphadekade.de/img/EN_General_Agreement_on_the_National_Decade_for_Literacy_and_Basic_Skills.pdf
- ANDRAS (EE) : <https://www.andras.ee/en/association-estonian-adult-educators-andras>
- Young Adults' skills programme (FI): <https://ec.europa.eu/epale/en/blog/good-practices-young-adults-skills-programme-finland>
- Project on local English for Speakers of Other Languages (ESOL) networks and partnerships (UK): <https://www.learningandwork.org.uk/2018/05/24/new-esol-local-partnerships-project/>
- AONTAS (IE): <https://www.aontas.com/>
- Ronnen Dösch (LU) : <https://ronnendes.ch.lu/description/>
- Count on Skills programme (NL):

3. Ευαισθητοποίηση, πληροφόρηση και καθοδήγηση

- Lifelong learning (LU): <https://www.lifelong-learning.lu/Accueil/fr>
- Maison de l'orientation : <https://maison-orientation.public.lu/fr.html>

4. Ευέλικτες μορφές μάθησης

- Skills Norway: <https://www.kompetansenorge.no/English>
- Τσεχία/ National Register of Qualifications: <https://www.narodnikvalifikace.cz/en-us/>

5. Εφαρμογή της Σύστασης για τις Διαδρομές Αναβάθμισης Βασικών Δεξιοτήτων των Ενηλίκων (Upskilling Pathways)

- Skills Norway (NO) : <https://www.kompetansenorge.no/English/Basic-skills/#ob=9958>
- CLeA (FR): <http://www.cpformation.com/copanef/>
<http://www.agence-erasmus.fr/page/agenda-europeen-des-adultes>
- ANQEP (PL): <https://www.qualifica.gov.pt/>
- Πρόγραμμα ΚΑ3 GOAL <http://projectgoal.eu/>
- <http://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/4054>